

РОМАШКА

Тема номера:
Безпека життєдіяльності

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чао-де Тетяна Євгенівна, головний редактор, завідувач ДНЗ № 9

Дьяконова Вікторія Вікторівна, заступник головного редактора, вихователь-методист

Доценко Оксана Володимирівна, вчитель-логопед

Круглов Роман Андрійович, адміністратор web-сайту ДНЗ № 9

Степаненко Валерій Сергійович, видавець журналу

Яценко Людмила Петрівна, практичний психолог

Копіювання та відтворення матеріалів журналу та будь-якої їх частини за згодою редакційної колегії.

Найбільше щастя і радості у житті — це діти. Їх веселий сміх, життєрадісні обличчя, повсякденні відкриття, безпосередність і цікаві очі не можуть не зворушити душу. Дитинство це унікальний період у житті людини, саме у цей час формується здоров'я, відбувається становлення особистості.

Задача дорослих — зберегти дитячу неповторність, скласти безпечні умови для розвитку. Дитина має право бути захищеною від небезпеки. Тому тема, яка розглядається на сторінках цього журналу, постійно турбує педагогів та батьків.

Ознайомлення дошкільнят з засадами безпеки життєдіяльності — одне із основних завдань дошкільного виховання.

Сучасна дитина повинна мати життєву компетентність у питаннях безпеки. Але як навчити дитину турбуватися про свою безпеку, як допомогти їй в опануванні питань збереження життя і здоров'я? Як розібратися в різноманітті життєвих ситуацій, прийняти правильне рішення в екстремальних ситуаціях? Сьогодні на ці питання відповідають педагоги дошкільного навчального закладу №9 «Ромашка».

Офіційний відділ

Тетяна ЧАО-ДЕ

Безпека життєдіяльності учасників
навчально-виховного процесу.....3

Методичні поради

Вікторія ДЬЯКОНОВА

Тиждень безпеки дитини.....5

Поради батькам

Вікторія ДЬЯКОНОВА

Безпека дитини - важлива соціально-
педагогічна проблема
сучасності.....11

Поради медичної сестри

Дії при наданні першої долікарської
допомоги.....14

Поради психолога

Людмила ЯЦЕНКО

Чим корисні страхи?.....15

Безпека життєдіяльності на вулиці

Тетяна ГОРДІЄНКО

Веселі уроки безпеки.....17

Інтегроване навчання

Ірина ЗУБРИЦЬКА

Від маленького сірника велике лихо.19

Безпека дитини вдома

Олена СТЕПАНЕНКО

Сам удома.....22

Здоров'я дитини

Світлана ОБАДІНА

Як їсть дитина, то тішиться вся
родина.....24

Безпека на вулиці

Лідія ВАСЕЧКІНА

Обережно – вулиця!.....28

Здоров'я

Раїса ГАРАН

Овочі та фрукти – корисні продукти.31

Поради батькам

Людмила ПЕРЕКАТОВА

Дні безпеки.....34

Безпека дитини

Тетяна СПІВАК

Розумна обережність – запорука
безпеки 36

Безпека в домі

Любов КУЗЬМИНСЬКА

Небезпека всюди нас чатує.....38

Безпечна прогулянка

Тамара ГАВРИЛОВА

Прогулянка.....40

Валеологія

Марина ПАВЛОВА

Як звірята зайця рятували – від хвороб
лікували.....44

Безпека на дорозі

Оксана ДОЦЕНКО

Ганна САЛІЙ

Правила дорожнього руху.....46

Безпека вдома

Вікторія ПАВЛЮК

День народження у Зайченятка.....50

Свята та розваги

Алла СЕМЕНИСТА

Пам'ятати має кожний – жартувати з
вогнем не можна!.....52

Безпека життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу

Тетяна ЧАО-ДЕ, завідувач ДНЗ

Одним із завдань дошкільної освіти, визначеного у Законі України «Про дошкільну освіту», є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини. Учасники навчально-виховного процесу повинні скласти необхідні умови для вирішення цього завдання та навчити дитину безпеки життєдіяльності.

Законом України «Про дошкільну освіту» зазначено, що зміст дошкільної освіти визначається Базовим компонентом.

Базовий компонент дошкільної освіти - державний стандарт, що містить норми і положення, які визначають державні вимоги до рівня розвиненості та вихованості дитини дошкільного віку, а також умови, за яких вони можуть бути досягнуті. За дошкільний період дитина повинна набути життєвої компетентності у питанні безпеки життєдіяльності.

Безпека життєдіяльності – комплексна система знань про захищеність життя і діяльності особистості, суспільства і життєвого середовища від небезпечних факторів природного і штучного характеру. Безпека життєдіяльності поєднує в собі пожежну безпеку, санітарно-епідеміологічне благополуччя, охорону здоров'я, екологічну та ядерну безпеку, попередження надзвичайних ситуацій, цивільний захист, безпеку руху, якість і безпеку продукції та послуг, безпеку споруд, будівель та інженерних мереж тощо.

У державному стандарті зазначено, що сумарний кінцевий показник набутих дитиною компетенцій перед її вступом до школи з цього питання повинен бути вже сформований. А саме, дитина в перед вступом до школи вже диференціює поняття «безпечно» і «небезпечно», усвідомлює важливість безпеки життєдіяльності (власної та інших людей). Знає правила безпечного перебування вдома, у дошкільному закладі, на вулиці, на воді, льоду, ігровому, спортивному майданчиках. Орієнтується у правилах поведінки з незнайомими предметами та речовинами; пожежної та електробезпеки; користуванні транспортом; в основних знаках дорожнього руху тощо. Знає та може скористатися номером телефону основної служби допомоги

(пожежна, медична, міліція); усвідомлює, до кого можна звернутись у критичній ситуації. Володіє навичками безпечної поведінки при агресивному поводженні однолітків або дорослих.

Для того, щоб дитина набула цих знань, треба об'єднати зусилля всім учасникам навчально-виховного процесу. Статтею 27 Закону України «Про дошкільну освіту» зазначено, що учасниками навчально-виховного процесу у сфері дошкільної освіти є:

- ✓ діти дошкільного віку, вихованці, учні;
- ✓ директори (завідувачі), вихователі-методисти, вихователі, вчителі (усіх спеціальностей), вчителі-дефектологи, вчителі-логопеди, практичні психологи, соціальні педагоги, музичні керівники, керівники гуртків, студій, секцій, інших форм гурткової роботи та інші спеціалісти;
- ✓ помічники вихователів у яслах-садках;
- ✓ медичні працівники;
- ✓ батьки або особи, які їх замінюють;
- ✓ фізичні особи, які надають освітні послуги у сфері дошкільної освіти за наявності ліцензії.

При розв'язанні організаційних, педагогічних та методичних аспектів проблеми безпеки життєдіяльності педагогам необхідно керуватись:

Закони України:

- «Про дошкільну освіту»,
- «Про охорону дитинства»,
- «Про охорону праці»;

Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII;

Положення:

Про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.01 № 563 (зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 20.11.2006 № 782);

Про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України (затверджено наказом Міністерства освіти і науки від 18.04.2006 № 304 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 07 липня 2006 року за № 806/12680);

Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (затверджено наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 року);

Типове положення про службу охорони праці (затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 № 255 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України 01 грудня 2004 року за № 1526/10125);

Про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305);

Про розробку інструкцій з охорони праці (затверджено наказом Комітету по нагляду за охороною праці, Міністерства праці та соціальної політики України від 29.01.1998 № 9);

Про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 31.08.2001 № 616 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 07.10.2013 № 1365) зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2013 р. за № 1809/24341);

Типові правила внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України (затверджено наказом Міністерства освіти

України від 20.12.1993 р. № 455, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 червня 1994 р. за № 121/330);

Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1232).

Інструкція з організації охорони життя і здоров'я дітей у дошкільних навчальних закладах, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 28.10.2008 № 985; Наказ МНС України від 23.04.2001 № 97 «Про затвердження Порядку здійснення підготовки населення на підприємствах, в установах та організаціях до дій при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру»;

Базовий компонент дошкільної освіти (затверджений наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22.05.2012 № 615);

Лист Міністерства освіти і науки України «Щодо організації та проведення «Тижня безпеки дитини» в дошкільних навчальних закладах» від 19.08.2011 № 1/9-635 та інші.

Дошкільна освіта в багаторівневому освітянському просторі України є вихідною ланкою в системі неперервної освіти, у становленні та розвитку особистості. Тому на дошкільний заклад та батьків покладається відповідальність за здійснення цілеспрямованого виховання у дітей ціннісного ставлення до власного здоров'я, формування у них адекватної реакції на різноманітні чинники ризику для життя.

Тиждень безпеки дитини

Вікторія ДЬЯКОНОВА, вихователь-методист

Вберегти дитину від фізичних і психологічних небезпек, сформувати навички безпечної поведінки – щоденне завдання педагогів і батьків, які мають діяти спільно і злагоджено. До цієї проблеми дошкільний навчальний заклад підходить комплексно: створює комфортні безпечні умови для дошкільнят, проводить спеціальну роботу з колективом й батьками, а також систематичну різнопланову освітню діяльність педагогів серед дітей. Тому що, тільки комплексний підхід може дати належні результати – формування життєво компетентної особистості, здатної вберегти здоров'я фізичне і психічне як власне, так і тих, хто поруч. Бо як каже народна мудрість: «Мало любити життя – треба з ним ще й добре поводитись».

Тиждень безпеки – ефективна форма систематизації знань дітей про безпечне довкілля, рекомендована Міністерством для щорічного проведення в ДНЗ (Лист МОН молоді спорту України від 19.08.2011р. №1/9-635).

Базовий компонент дошкільної освіти орієнтує педагогів на певний результат роботи щодо формування у дітей елементарної компетенції з основ безпеки життєдіяльності.

В усіх чинних освітніх програмах: «Впевнений старт» «Я у Світі», «Дитина», «Дитина у дошкільні роки», «Українське довкілля» викладено вимоги щодо забезпечення безпеки життєдіяльності дітей. Тому для їх реалізації робота в дошкільному закладі має вестися в трьох напрямках: з працівниками закладу, з дітьми та з батьками, бо найважливіше завдання – збереження здоров'я і життя наших малюків. Дорослі (педагоги і батьки) основну свою місію здебільшого вбачають у тому, щоб захищати та оберігати дитину, але ж дуже важливо – підготувати її саму до реального життя, насиченого різними подіями, зустрічами, ситуаціями.

У законі України «Про дошкільну освіту» зазначено, що дошкільний навчальний заклад «створює безпечні та нешкідливі умови для розвитку, виховання і навчання дітей; формує в дітей гігієнічні навички та основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки».

У цій статті хотілося б розібратися, як же ефективніше виконати ці завдання і з чого почати?

Що треба враховувати

Уся робота з навчанням дітей безпечної поведінки має вестися з урахуванням 3-х головних чинників:

1. Вона не має обмежуватися лише навчанням дітей норм та правил поведінки. Їх треба також навчати обачності, вмінню орієнтуватися та швидко реагувати в екстремальних ситуаціях.
2. Максимальний ефект досягається, якщо навчально-виховна робота ведеться одночасно в трьох напрямках: дитсадок-діти-батьки.
3. Слід враховувати особливості дитячої психіки, її підвищену вразливість. Тому неприпустимим є застосування так званої «шокової» терапії з акцентуванням на страшних наслідках пожеж, повеней тощо. Такий підхід може травмувати психіку дитини, призвести до стресів, тривог, фобій, страхів і навіть стійких неврозів.

Чого і коли навчати

Метою проведення «Тижня безпеки дитини» і в цілому навчання і виховання з питань захисту життя і здоров'я у надзвичайних ситуаціях, це формування у дітей:

- розуміння цінності власного життя та здоров'я, основ здорового способу життя;
- правил безпечної поведінки на ігрових і спортивних майданчиках, під час ручної праці;
- правил безпечного перебування на вулицях, правила поводження з незнайомими людьми;
- навичок безпечної поведінки при агресивному поводженні однолітків або дорослих;
- уявлень про небезпечні для життя отруйні рослини, ягоди, гриби;
- уявлень про стихійні природні явища (землетрус, повінь, буря, ожеледиця, гроза, град тощо), ознайомлення дітей з їх природою, характерними ознаками, негативними наслідками;
- уявлень про основні правила поведінки в екстремальних ситуаціях;
- обережного поводження з ліками, хімічними речовинами і побутовою хімією;
- відчуття небезпеки щодо вогню, електричного струму і правил пожежної безпеки.

Як же найефективніше здійснювати навчання

Навчально-пізнавальна діяльність має бути інтегрованою, поєднувати різні розділи

програми: ознайомлення з навколишнім, еколого-валеологічну культуру, фізичний розвиток, образотворче мистецтво, виховання духовності.

Виховна робота з дітьми з питань захисту життя і здоров'я у надзвичайних ситуаціях передбачає:

- планування та проведення освітньо-виховної роботи з формування у дітей уявлень про можливу небезпеку природного і техногенного характеру та закріплення на практиці стереотипу правильної поведінки в умовах надзвичайних ситуацій;

- ознайомлення дошкільнят з причинами виникнення надзвичайних ситуацій під час екскурсій, прогулянок, організації ігор, вечорів, розваг тощо для усвідомлення дітьми цінності свого життя і здоров'я, які потрапили в біду;

- моделювання та аналіз відповідних ситуацій разом з дітьми у групі, проведення бесід, дидактичних та сюжетно-рольових ігор, заохочення малят до художньої творчості на тему безпеки життя, максимальне використання навчально-методичних матеріалів та наочності.

Усі запропоновані вище заходи мають на меті, насамперед, навчати дитину бачити та передбачити небезпеку, сформувати в неї правильний стереотип поведінки в небезпечних ситуаціях та свідоме бажання самостійно дбати про власне здоров'я і життя.

До вашої уваги дидактичні ігри, які стануть у нагоді в роботі з дітьми

Гра «Вулиці міста»

Мета: уточнити і закріпити знання дітей про правила поведінки на вулиці, про правила дорожнього руху, про різні види транспортних засобів.

Матеріал: макет вулиці, дерева, автомобілі, ляльки-пішоходи, світлофор, дорожні знаки.

Зміст гри: вихователь розглядає з дітьми макет вулиці, задає ряд питань. Свої відповіді діти супроводжують показом на макеті.

Запитання до дітей:

Які будинки на нашій вулиці?

Який рух на нашій вулиці - одностороннє або двостороннє?

Де повинні ходити пішоходи? Де повинні їздити автомашини?

Що таке перехрестя? Де і як потрібно переходити вулицю?

Як позначається пішохідний перехід?

Як регулюється рух на вулиці?

Які сигнали світлофора ви знаєте?

Які дорожні знаки є на нашій вулиці? Для чого вони призначені?

Для чого потрібен пасажирський транспорт? Де його чекають люди?

Як треба вести себе в автобусі?

Чи можна грати на вулиці?

Далі вихователь пропонує дітям «проїхати» по вулиці, дотримуючись правил дорожнього руху. Потім хтось із дітей виконує роль пішохода. Виграє той, хто добре (без помилок) впорається з роллю водія або пішохода.

Гра «Постав дорожній знак»

Мета: вчити дітей розрізняти такі дорожні знаки: «Залізничний переїзд», «Діти», «Пішохідний перехід», «Дикі тварини» (попереджувальні); «В'їзд заборонений», «Прохід закритий», «Рух на велосипедах заборонено» (забороняють); «Прямо», «Направо», «Наліво», «Круговий рух», «Пішохідна доріжка» (розпорядчі); «Місце стоянки», «Пішохідний перехід», «Пункт медичної допомоги», «Телефон», «Пункт харчування», «Автозаправна станція», «Пункт технічного обслуговування» (інформаційно-вказівні); «Пункт першої медичної допомоги», «Автозаправна станція», «Телефон», «Пункт харчування», «Місце відпочинку», «Пост ДАІ» (знаки сервісу). Виховувати увагу, навички орієнтування у просторі.

Матеріал: дорожні знаки; ігрове поле із зображенням доріг, пішохідних переходів, залізничного переїзду, адміністративних і

житлових будівель, автостоянки, перехресть. **Зміст гри:** дітям пропонується розглянути ігрове поле і те, що на ньому зображено; розставити потрібні дорожні знаки. Наприклад, у школи - знак «Діти», у кафе «Пункт харчування», на перехресті - «Пішохідний перехід» і т. д. Виграє той, хто за певний час встигне розставити всі знаки правильно і швидко.

Гра-лото «Вчися бути пішоходом»

Мета: продовжувати знайомити дітей з правилами безпечної поведінки на вулиці. Закріплювати знання дорожніх знаків необхідних для пішоходів.

Матеріал: картки великі, з різними ситуаціями на дорогах (по правилам поведінки дітей на дорозі, на вулиці і в транспорті). По шість ситуацій на кожній картці.

Маленькі картки з дорожніми знаками та правилами дорожнього руху, на зворотній стороні картки білі, перекреслені по діагоналях.

Зміст гри: у грі беруть участь не більше шести дітей.

Вихователь роздає дітям великі картки (одну картку одній дитині). Показує картку з дорожнім знаком і читає правило поведінки на дорозі або в транспорті. Дитина розглядає свою картку, знаходить відповідну ситуацію і кладе на неї маленьку картку з дорожнім знаком або білу картку (якщо ситуація показує на неправильну поведінку дитини на дорозі або в транспорті). Виграє той, хто першим закриє всі шість ситуацій на своїй картці.

Гра «Червоний і зелений»

Мета: вчити дітей встановлювати зв'язки між предметами та явищами, діяти за сигналом.

Матеріал: два кружечка (зеленого і червоного кольору), машинка.

Зміст гри: гра проводиться з однією дитиною. Вихователь бере два кружечка - червоний і зелений, - пропонує дитині взяти іграшку: машину і каже:

- Ти, Вася, шофер, сам будеш керувати машиною. Коли я покажу зелений кружечок, машина може їхати. Ось так (показує). Коли

побачиш червоний кружок, що машина повинна зупинитися.

Гра «Світлофор»

Позначаються дві пересічні дороги, лінії тротуарів, пішохідні переходи. В центрі перехрестя встає Світлофор - хлопчик з червоними кругами по боках і зеленими - на спині і грудях, два жовті круги він тримає в руках. Діти діляться на групи: пішоходів (можна розподілити дітей поодиночі, парами і групами), автомобілі (по одній людині) і автобуси (декілька дітей вишиковуються один за одним, тримаючись за плечі або за пояс). Пішоходи починають рух по тротуарах, автомобілі - по дорогах, дотримуючи сигнали Світлофора. Світлофор повертається до них то боком, то обличчям або спиною, відповідно вирішуючи або забороняючи рух, то піднімає вгору жовті круги. До моменту початку гри діти вже повинні знати, що означають сигнали світлофора. Порушники Правил дорожнього руху в цій грі підлягають штрафу: пояснюють свої помилки.

Гра «Стоп»

На одному кінці зали (майданчик) проводиться перша лінія. Біля неї вишиковуються гравці. На іншому кінці зали (майданчик) встає той, що водить (вихователь). Той, що водить піднімає зелений прапорець і говорить:

- *Швидко іди, дивися, не зівай!*

Гравці йдуть у напрямку до того, хто водить, але при цьому стежать, чи все ще піднятий зелений прапорець. Якщо той, що водить піднімає червоний прапорець і говорить «Стоп!», гравці зупиняються і завмирають на місці. Якщо піднімається жовтий прапорець, можна рухатися, але при цьому залишатися на місці. Коли піднімається знову зелений прапорець, гравці просуваються вперед. Той, хто вчасно не зупинився або почав рух вперед на жовтий сигнал прапорця, повертається до першої лінії. Перемагає той, хто першим без помилок пройде увесь шлях.

Гра «Переправ через річку»

Учасників гри має бути парна кількість. На середині майданчика — "річка" (дві паралельні лінії, відстань між ними 15-20 кроків). На річці "каміння" накреслені невеличкі кола. Гравці поділені на дві команди, які стоять на березі. За командою вони починають стрибати з каменя на камінь: хто ступить у воду — "тоне", тобто вибуває з гри. Виграє та команда, де більшість гравців успішно переправилася через річку.

Примітка. На каміння дозволяється ступати тільки однією ногою.

Гра «У річку, гоп!»

Дві шеренги стають одна навпроти одної на відстані двох метрів. Ведучий дає команду: "У річку, гоп!" — усі стрибають вперед. "На берег, гоп!" — усі стрибають назад. Коли ведучий повторить одну й ту саму команду двічі, гравці мусять стояти на місці. Наприклад: "У річку, гоп!", "У річку, гоп!" — всі стоять на місці. Хто стрибнув — вибуває з гри. гра триває, доки не залишиться один гравець.

Примітка. Ведучий може підвищувати темп подавання команд, аби ускладнити завдання для гравців.

Гра «Повінь»

Діти стають кружка, присідають і вдають, що сплять. Один з учасників — "вартовий" — ходить у середині кола, вигукує: "Повінь! Рятуйтеся!" Тоді всі розбігаються, шукаючи собі схованку: залазять на бум, драбину, стають або сідають на камінь тощо. Примостившись, перебігають з місця на місце, а вартовий намагається їх упіймати. Яку дитину спіймає — та стає вартовим.

Примітка. Хто не знайшов придатного для себе місця, йде на допомогу вартовому — теж ловить дітей.

Гра «Оса»

У грі бере участь непарна кількість дітей. Той, хто залишився сам, — "оса". Вона займає визначене місце. Пари розходяться, діти юрбою прибігають до осі й запитують: "Оса, оса, а чи ти дуже лиха?"

Та відповідає: "Як ужалю, так знатимеш! Я не зла, не лиха, а кого хочу, того й зловлю".

Після цих слів оса ловить дітей, що біжать поодиноці. В момент наближення осі гравці швидко об'єднуються в пари, а коли та віддаляється — розходяться, перебігають довільно. Той, кого впіймає оса, перебирає на себе цю роль.

Гра «Продай, бабусю, качку»

Мета: вправляти дітей у бігові з ловлею. Розвивати спритність, уміння орієнтуватися в просторі.

Матеріал: шапочки вовка, качок, хустина для бабусі.

Зміст гри. Діти стоять у колі. Всі діти — «качки». В середині кола стоїть бабуся, за колом — «вовк».

Вовк: *Продай, бабусю, качку Олю.*

Бабуся: *Бери!*

Качка Оля вибігає з кола, вовк має її наздогнати. Якщо качка встигла обігти коло і прибігти на своє місце, вовк просить іншу. Якщо ж упіймав качку, забирає до себе і знову йде до бабусі по качку.

Гра «Хто швидше побудує хатинку»

Мета: розвивати рухові навички дітей під час бігу, формувати вміння виконувати завдання за сигналом, орієнтуватися в просторі.

Матеріал: гімнастичні палиці — по 6 штук для кожної сім'ї.

Зміст гри. У середині обручів лежать гімнастичні палиці. Діти поділяються на команди — сім'ї. Кожна сім'я має побудувати хатинку з гімнастичних палиць. Кожний член сім'ї біжить до обруча, бере одну палицю, сідає на неї «верхи», скаче до своєї родини й кладе палицю на підлогу — це стінка «хатинки». Виграє та сім'я, яка швидше збудує хатинку.

Гра «Вгадай голос»

Мета: розвивати слухову пам'ять, увагу, спостережливість.

Зміст гри. Грають до 10 дітей. Одну дитину обирають бабусею. Решта дітей розподіляють між собою ролі членів сім'ї. Бабуся стає в середину кола і заплющує очі, а хтось із дітей має покликати бабусю, а та на голос впізнає й називає дитину так, ким дитина доводиться їй, бабусі.

Гра «Капустинка-стохустинка»

Мета: вдосконалювати різні види ходьби, бігу, стрибки з просуванням уперед. Розвивати вміння дітей орієнтуватися на майданчику.

Зміст гри. Хлопчик Михайлик – пострибайлик посадив капустинку. Виросла капустинка-стохустинка. Пострибав Михайлик капустинку зривати. Тягне-тягне, а витягти не може. Пострибав він за сестрицею-ученицею. (Стрибки з просуванням уперед). Разом прибігли, тягнуть-тягнуть, а витягти не можуть. Побігли Михайлик-пострибайлик з сестрицею-ученицею. (Біг з високо піднятими колінами) за матусею Катрусею. Ідуть вони всі разом стежкою на город. (Ходьба боком приставним кроком), тягнуть-тягнуть, а витягти не можуть. Побігли за татком Ігнатком. Разом ідуть. (Ходьба схрещеним кроком). Тягнуть-тягнуть, а витягти не можуть. Побігли по бабусю Дарусю. Ідуть разом, радіють: зараз витягнуть капустинку. (Ходьба зі сплесками в долоні). Тягнуть-тягнуть, а витягнути не можуть. Побігли за дідусем Івасем. Разом з дідусем ідуть — от тепер обов'язково впораються! (Ходьба спиною вперед). Тягнуть-тягнуть усією сім'єю — таки витягли капустинку-стохустинку!

Гра «Склади квітку на подарунок матусі або бабусі»

Мета: закріпити знайомі кольори спектра, вміння бігати легко, вільно, швидко; виконувати завдання за сигналом. Розвивати спритність, увагу. Виховувати інтерес до гри.

Матеріал: круги жовтого кольору — серединки квітів з прорізами для пелюсток (пелюстки різного кольору). Кількість сімей відповідає кількості середінок квіток.

Зміст гри. Діти поділяються на сім'ї по 5 осіб (тато, мама, бабуся, дідусь, дитина). Сім'я повинна швидко зібрати квітку з різнокольорових пелюсток, розкиданих по всій кімнаті на підлозі. Виграє та сім'я, яка швидше збере квітку з різних пелюсток.

Гра «М'яч – бабусі»

Мета: вправляти дітей у киданні та ловінні м'яча. Розвивати окомір, увагу, зорове

сприймання.

Матеріал: м'яч, хустинка для бабусі.

Зміст гри. Усередині кола стоїть бабуся і кидає м'яч кожній дитині по черзі зі словами: «Лови, кидай, бабусі віддай».

Гра «Відбий м'яч»

Гравці, побравшись за руки, стають у коло. Одна дитина, яку обрано за допомогою лічилки, виходить на середину й однією ногою (лівою чи правою — залежно від умови) намагається вигнати м'яч з кола. Решта намагаються не пропустити м'яч — відбивають його тією самою ногою назад, у коло. Хто помилився — відіб'є м'яч не тією ногою, що треба — вибуває з кола. Якщо ведучому вдається вибити м'яч з кола, на його місце стає той, хто пропустив м'яч.

Правила гри. При відбиванні м'яча не можна відштовхувати один одного. Ведучий має посылати м'яч у різні боки.

Гра «М'яч – квач»

Діти стають кружка. В центрі — ведучий з м'ячем у руках. Діти під музику ходять по колу, тримаючись за руки, вправо, потім — уліво. Коли музика раптово замовкне — діти швидко розбігаються по майданчику, а ведучий — квач — кидає в когось м'ячем. Кого поцілить — той стає всередину кола і стає квачем.

Примітка. Кидати м'яч можна лише під ноги, тікати врізнібіч. Гру можна проводити, поставивши в центр кола двох-трьох дітей з м'ячами.

Гра «Пташки під час бурі»

Вихователь домовляється з дітьми, що зала (або майданчик) — це море. Гімнастична стінка, лава або колода — пароплав. Діти — пташки. Вони перелітають через море — бігають у різних напрямках, виконують рухи, наслідуючи політ пташок. На звук "у-у-у", що означає завивання бурі, пташки рятуються на пароплав: вилазять на гімнастичну стінку, стають на лаву, колоду. Коли буря вщухає, пташки знову починають літати.

Примітка. Стежити, щоб діти, піднімаючись на гімнастичну стінку, не пропускали щаблів, не штовхалися. Цих правил безпеки вчать заздалегідь і нагадують їх перед початком кожної гри.

Навчайте – граючись!

Безпека дитини - важлива соціально-педагогічна проблема сучасності

Вікторія ДЬЯКОНОВА, вихователь-методист

Торкаючись теми виховання здорової дитини-дошкільника, не можна лишити осторонь питання безпеки життєдіяльності малюка. Відомо, що в будь-якому віці, а в дитинстві особливо, людину підстерігає багато небезпек.

Статистика свідчить, що в кожній країні щорічно гинуть сотні дітей від нещасних випадків, які трапляються не тільки на вулиці, але й удома. Проте більшість таких трагедій можна і потрібно попередити, вживаючи елементарних заходів безпеки.

Щоб запобігти нещасним випадкам із дитиною, необхідно створити вдома відповідні умови для безпеки малюка. Це важлива проблема, вирішити яку повинні дорослі, насамперед ви, шановні батьки. Заходи щодо попередження травм дітей необхідні так само, як і елементарні вміння мами й тата надати першу допомогу своєму синові чи доньці в той час, якщо лиха все ж таки unikнути не вдалось.

Що ж саме ми маємо на увазі, коли говоримо про умови безпеки дитини вдома?

Зупинимось на конкретних аспектах цієї проблеми.

Суттєву небезпеку для дитини представляє електричний струм. Поговоріть з малюком про те, що електрострум може бути «другом» і «ворогом» одночасно. Поясніть дитині, що не можна торкатися (особливо мокрыми руками) електроприладів, розеток та електродротів, що небезпечно брати дріг, який висить, стояти під деревом під час грози тощо. У приміщеннях, де живуть діти, має бути обов'язково справною та усуненою від можливості контакту з нею дитини електропроводка.

Меблі по можливості повинні бути без гострих кутів. Двері на балкон за відсутності дорослих в кімнаті мають бути зачиненими.

Крани газових пальників у кухні також повинні бути закритими. Краще, якщо вони будуть взагалі поза досяжністю дітей.

Усі гострі, ріжучі та колючі предмети (голки, шила, ножі, леза тощо) мають знаходитися в закритих шухлядах під замком.

Діти не повинні також мати доступ до домашньої аптечки. Пам'ятайте, що таблетки та пігулки малюкам часто уявляються цукерками. Не слід також давати дитині ліки з пляшечки без етикетки. Усі рідини, якими ви користуєтесь для господарчих потреб, мають бути під ключем.

Розкажіть дитині про небезпеку вогню та про те, що в жодному разі не можна гратися сірниками і запальничками, а якщо виникла пожежа, треба одразу звати на допомогу.

Часом небезпека може підстерігати дитину, здавалося б, з зовсім несподіваного боку. Наприклад, небезпечними для здоров'я і життя малят можуть бути звичайні іграшки. Так, деякі з них (особливо це стосується так званих імпортних іграшок, які не пройшли сертифікат якості в Україні) фарбують шкідливими фарбниками. У середньому дошкільному віці діти ще іноді тягнуть іграшки до рота, і це призводить до тяжких отруєнь. У цьому аспекті доречно згадати про повітряні надувні кульки. Маски, виготовлені таким самим чином, викликають у дітей подразнення дихальних шляхів та екзему шкіряного покриву. Пухнасті м'які іграшки, як правило, виготовляються із синтетичних матеріалів, що протипоказані гігієнічними службами. Вкрай небезпечні й іграшки, що стріляють пістонами.

Дитячі іграшки не повинні містити шкідливих для організму малюка речовин: важких металів, лаку, свинцю, хрому та ін. Небезпечні для малюків предмети, які легко ламаються і мають гострі краї або надмірно важкі. Поясніть дитині, що олівці і стержні кулькових ручок не можна гризти.

Порада: купуючи іграшки, вимагайте сертифікат якості, який обов'язково повинен бути у продавця. Цей документ гарантує гігієнічність і безпеку. Не женіться за дешевизною: краще менше іграшок, але якісних.

Перебуваючи поза домом, вивчайте місцевість, куди прийдете з малюком погуляти. Відпочиваючи біля відкритого водоймища, не залишайте дітей поза увагою.

Послідовно та поступово знайомте дітей з правилами дорожнього руху, привчайте переходити вулицю тільки на зелене світло.

Якщо ви вирішили завести собаку, оберіть породу, що любить дітей. Статистика останніх років жахлива: величезна кількість дітей, травмованих домашніми собаками, залишаються інвалідами на все життя. Найбільш небезпечними для малюків є вівчарки, російські борзі, лайки, доги тощо.

(c) A. АПТАМОНОВА 2007 / WWW.LAINI.RU

Привчайте дитину піклуватися про себе. З 3-4 років малюка слід знайомити з елементарними відомостями з анатомії та фізіології людини: як б'ється сердечко та як його охороняти, чи багато в легенях повітря і яке повітря корисне, як важливо мати красиву поставу.

Розкажіть дитині про користь свіжого повітря, шкідливість пилу, формуйте потребу жити у чистому помешканні.

Покажіть малюку отруйні рослини, гриби, кущі та поясніть, чому не можна тягти до рота (куштувати) невідомі ягоди, листочки, травинки. Корисно дитині дізнатися також про шкідливих та небезпечних для здоров'я комах: кімнатну муху, лісового кліща, блоху, вошу тощо.

У разі, якщо нещасний випадок з дитиною все ж трапився, батьки мають не втрачати холонокровності, не впадати в паніку і по можливості, швидко намітити план своїх дій.

Найчастіше у дітей-дошкільнят бувають порізи і подряпини. Якщо при цьому немає кровотечі, рана не забруднена, найкращий засіб - промивання чистою (краще кип'яченою) водою, а потім перекисом водню. При глибоких порізах та забрудненнях рани слід звернутися до лікаря. Під час кровотечі потрібно її зупинити шляхом підняття пошкодженої кінцівки та накладання пов'язки із стерильного бинта. При носовій кровотечі дитину слід посадити так, щоб голова була трохи нахилена назад, розстібнути комірці та накласти холодний компрес на перенісся або на потилицю, при цьому шмаркатися чи затискати хусточкою ніс не дозволяється. Пам'ятайте, що першу допомогу малюкові потрібно надавати при кожній подряпині чи порізі.

З побутових травм у малят найбільш трагічними бувають опіки, викликані гарячими рідинами або вогнем газового пальника. Тому каструлі з гарячими стравами не можна ставити на край плити, а дитину слід навчити не підходити до плити і не гратися з сірниками, які, до речі, мають знаходитися в недоступному для малят місці.

Під час невеликого термічного опіку потрібно накласти стерильну пов'язку на обпечену ділянку шкіри. При опіку великої ділянки шкіри дитині потрібно дати випити гарячого чаю, а потім доставити в лікувальний заклад. Хімічні опіки можуть бути викликані потраплянням до ротової порожнини каустичної соди, оцтової кислоти тощо. У такому випадку рот та шлунок необхідно промити теплою водою і терміново доставити дитину до лікарні.

Іноді діти отруюються якимись ліками або хімічними речовинами. Після виклику швидкої допомоги слід не перешкоджати блювоті або навіть спровокувати її, потім дати дитині випити води для повторної блювоти, на живіт та на ноги покласти теплий компрес.

При всіх інших видах нещасних випадків терміново доставити до лікувального закладу або викликати швидку допомогу!

Бережіть своїх дітей!

Деякі матеріали використанні із Інтернет ресурсів

Дії при наданні першої долікарської допомоги

Надання першої медичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження.

1. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно зробити штучне дихання та зовнішній масаж серця, викликати швидку медичну допомогу.

2. Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерел живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;
- за відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення необхідно починати негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

3. Дії при пораненні:

- при наданні першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти на рану стерильний перев'язувальний матеріал і зав'язати її бинтом;
- якщо індивідуального пакету немає, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану.

4. Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

- при переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену рану можна також підвести за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба;
- при передбаченому переломі черепа (несвідомий стан після удару голови,

кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку;

- при підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не піднімаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям у низ, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку;
- при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5. Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати бинтом;
- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом; при опіках другого ступеня (пухирі). Обпечене місце обробляють спиртом, 3% марганцевим розчином або 4% розчином таніну;
- при опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

6. Дії при кровотечі:

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок і суглобів, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Будьте обережні!

Чим корисні страхи?

Людмила ЯЦЕНКО, практичний психолог

Тривожність і страх дітей – прямі наслідки напруженості нашого життя. Їх симптоми проявляються все в більшій кількості жителів різних країн. Що викликає дитячу тривожність? Психологи вважають, що звичайні дитячі страхи. І це головна причина. Спробуємо проаналізувати саме дитячі страхи. Що ж таке страх?

Страх – емоційно насичене відчуття занепокоєння у відповідь на реальну або уявну загрозу для життя і благополуччя. Існує два типи страхів:

- раціональні – страхи, які допомагають нам бути обережними й поводитися правильно;
- ірраціональні – страхи, які заважають жити на повну силу. Наприклад, страх дорослого зробити щось не так; у дітей – страх темряви чи привидів.

Є.Рогов підкреслює, що страхи не є однозначно шкідливими для дитини. Будь-яка емоція виконує повну функцію й дозволяє дитині та дорослій людині орієнтуватися в оточуючому їх соціальному середовищі й предметах, наприклад, у таких ситуаціях:

- страх захищає нас від зайвого ризику при переході вулиці;
- ми не прагнемо вийти на вулицю після 23-ї години;
- той, хто погано плаває, через страх потонути не відпливає далеко від берега;
- страх під час грози змушує нас закрити всі вікна й часом навіть сидіти в коридорі між стінами тощо.

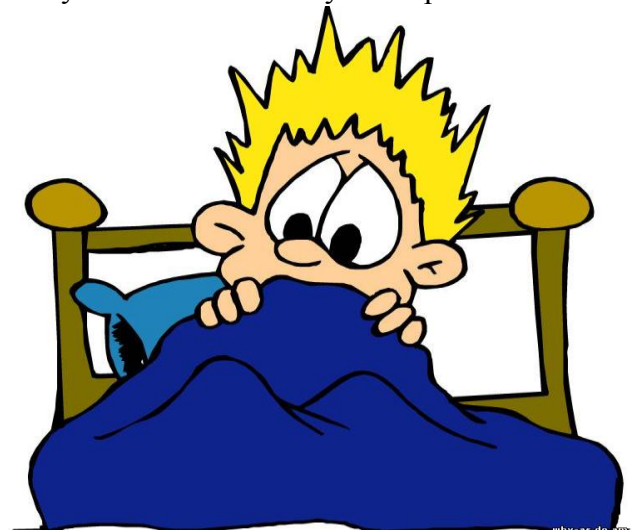
Таким чином, страх регулює діяльність, поведінку людини, відводить її від небезпек. У цьому проявляється «охоронна» функція страху.

Крім того, що страх допомагає формувати поведінку, він є переживанням, необхідним для нормального функціонування психіки. Подібно до того, як організму потрібні сіль, цукор, так і психіці необхідні неприємні, навіть «гострі» емоції. Часто діти викликають у себе емоцію страху, що підтверджує існування в дитини потреби в переживанні страху.

Якими ж є причини виникнення страхів у дітей?

- У дитини може виникнути страх, якщо дійсно стався випадок, який налякав його, наприклад: зустріч з собакою, хтось злякав в темряві, дитина застрягла в ліфті або її вкусила бджола.
- Батьки й самі можуть створювати страхи власному малюку. Так чинить чи не кожний з батьків вже багато років. Пригадайте народні казки, в них дуже багато попереджень:
  - «Не заходь в ліс, від подружок не відставай, бо заблукаєш, а в лісі – ведмеді» (казка «Маша і ведмідь»);
  - «З доріжки не звертай – бо зустрінеш сірого вовка, й він тебе з'їсть» (казка «Червона шапочка»);
  - «Не втікай від батьків – лисиця з'їсть» (казка «Колобок»).

Це раніше був темний ліс й вовки, тепер в житті є інша небезпека. І задача батьків – вберегти дитину від них, а спосіб – злякати, щоб далеко не відходив, маму з татом слухався, з незнайомцями не розмовляв... Ось і виходить, що батьки з благих намірів заселяють душу дитини страхами і тривогою. Таким чином, дитячі страхи можуть виникнути й тоді, коли батьки залякують дитину, не пояснюючи чому малюк повинен бути обережним.

- Страшні мультфільми, фільми, іграшки також можуть стати причиною виникнення серйозних страхів. Деяким дітям достатньо декількох кадрів страшного фільму чи страшної музики, щоб тривога поселилася в їх душі. Наприклад, малюк проходить повз кімнату батьків, де працював телевізор. В результаті довгий час дитина відчуває страх чи страждає від безсоння, тому що на екрані побачив жахливе чудовисько чи сцену вбивства.
- Сімейні конфлікти також можуть провокувати страхи у дітей. Часто малюк відчуває себе причиною конфліктів чи боїться, що батьки розлучаться. Зазвичай батьки припиняють сваритися, коли починають вирішувати загальну проблему – борються з кошмарами дитини.
- Суперечливе виховання. Якщо батьки говорять то одне, то інше, чи один – одне, інший – друге, або спочатку сварять, потім жаліють і хвалять, у дитини можуть проявлятися страхи, тому що вона не відчуває впевненості ні в чому.
- Малюки з прекрасно розвинутою уявою дуже часто мають більш високий рівень тривожності, а значить і страхів, ніж ті малюки, у яких уява розвинута менше. Для фантазерів Баба-Яга, Коцїй, різні чудовиська-страшилки й привиди цілком реальні. Працюючи з такою дитиною, важко зменшити страх чи позбавити дитину від нього, так як на зміну йому дуже швидко приходить новий.

Страх необхідний, він вберігає дитину від небезпеки. Якщо страх переходить межу небезпеки, потрібно правильно до цього ставитися.

Швидка психологічна допомога.

- Не намагайтеся впевнити дитину в тому, що її страх – дурниця, і немає ніяких підстав боятися. Для дитини всі її страхи реальні. Слова мами «Це лише кімната і в ній немає жодних привидів» звучать зовсім непереконливо для дитини, і вона може перестати вам довіряти.
- Не смійтеся над малюком і не називайте його боягузом. Цим ви тільки закріпите страх і повісите ярлик, з яким буде важко виправитися.
- Не дозволяйте малюку дивитися на ніч телевізор разом з дорослими. Дитині до

6-7 років можна дивитися телевізор не більш ніж 20 хвилин підряд і не більше, ніж 40 хвилин на день. Зберіть невелику колекцію добрих фільмів та мультфільмів, щоб не виникало бажання увімкнути телевізор просто так, аби зайняти час. Обирайте лише ті фільми та мультфільми, які будуть відповідати віку, характеру і темпераменту вашого малюка, тобто підуть йому на користь.

- Намагайтеся зробити життя дитини більш передбачуваною: обговорюйте плани завчасно, долучайте до режиму, дотримуйтеся єдиних вимог по відношенню до дитини.
- Намагайтеся знайти причину страху й усунути «сімейні причини»: конфлікти, протилежні вимоги до дитини, фізичні покарання, ревності.
- Не потурайте дитині. Якщо в її кімнаті завжди буде увімкнене світло – це її заспокоїть, але не навчить справлятися зі страхом.
- Не залякуйте дитину казковими героями й тваринами. Більше заохочуйте, хваліть, схвалюйте й морально підтримуйте дитину.
- Малюйте з дитиною страх і все, чого вона боїться. Малюйте фарбами, у кілька прийомів. Після закінчення заняття похваліть дитину, а через кілька днів обговоріть із нею малюнок. Можна запропонувати його знищити: порвати або спалити.

Можна зробити такий висновок: страхи – це звичайне явище для дитячого розвитку. Вони мають важливе значення для розвитку дитини. Кожний страх або вид страхів проявляється тільки у певному віці, тобто кожному віку притаманні свої страхи, які при нормальному розвитку зникають. Страх, як будь-яке переживання, є корисним, коли точно виконує свої функції, а потім зникає.

Веселі уроки безпеки

Тетяна ГОРДІЄНКО, вихователь

Дуже важливо розповідати дітям про правила поведінки й заходи безпеки на вулиці. Вони можуть опинитися в непередбаченій ситуації на вулиці та вдома, тому головне завдання – стимулювати в них самостійність та відповідальність. Треба розвивати фізичні здібності дітей, естетичні почуття, а також виховувати бережливе ставлення до власного здоров'я.

Діти – дуже допитливі і безстрашні. Дорослі повинні спонукати їх замислюватися над власними вчинками, пояснювати правила безпечної поведінки. Коли виходимо з дітьми на вулицю, звертаємо увагу на небезпечні місця: люки, горища, будівельні майданчики. Дітлахи на майданчику полюбують грати у лікарню, або «варити» для ляльок обід. Для цього вони рвуть рослини (листя, квіти, траву), що ростуть поблизу, збирають насіння. Дитина може спробувати на смак «суп», тому треба їй пояснити, що ніякі рослини, ягоди та насіння зірвані на вулиці не можна брати до роти. Небезпекою надворі є великі та маленькі чотириногі. Діти повинні знати, що собаки бувають різні і не завжди добрі. Треба розповісти їм, що неможна розмахувати руками або палицею біля собаки. Не варто гладити, тискати незнайомого собаку.

Крім того слід розповісти дітям правила спілкування з незнайомими людьми:

- Ніколи не розмовляти з незнайомцями і нічого у них не брати;
- Ніколи не сідати в машину до незнайомця і нікуди з ним не ходити;
- Ніколи нічого у нього не брати (ні цукерки, ні іграшки, ні подарунки).

До вашої уваги пропоную у зимову погоду розповісти дітям пізнавальну казку «Рукавичка».

Ось у казці «Рукавичка»
Немаленька й невеличка
Загубив у лісі дід і зазнав немало бід:
Обморозив пальці й руку,
Бо не знав просту науку –
Що не слід в мороз робити,
Щоби потім сліз не лити.
Тож уважно прочитайте
Та самі запам'ятайте!
Як мороз щипає дуже,
Ти не стій на місці, друже,

Походи і пострибай
Із морозу утікай.
Коли змерзло дуже тіло,
Коли шкіра побіліла,
Снігом ти не розтирай –
Шкоду зробиш, пам'ятай!
Руки – у холодну воду зразу,
Потім в теплу, й не відразу
Теплу воду добавляй,
Теж про це не забувай.
Коли захочеш ти вже спати,
Також треба пам'ятати,
Що замерзнути ти можеш,
Тоді ніхто не допоможе.
Одягатись слід тепленько
Й пам'ятати всім гарненько -
У мороз не слід гуляти,
Краще не виходьте з хати,
Бо мороз – суровий дід,
Наробити може бід.

Поради дитині, щодо поведінки на вулиці

- Перед тим, як вийти на вулицю – приведи себе в належний вигляд;
- Якщо назустріч іде старший або дівчина – поступися дорогою;
- Якщо перехожий послизнувся – допоможи піднятися;
- Переходь вулицю лише на перехресті, чи там, де є знак «Перехід»;
- Переходячи вулицю, подивися спочатку направо, а потім наліво;
- Транспорт треба обходити з заду, трамвай – спереду;
- Попереджай батьків про своє місцезнаходження під час прогулянки;
- Грайся на ігрових майданчиках;
- Катайся на роliках та велосипеді тільки на безпечних майданчиках і доріжках.

Для того, щоб закріпити вищенаведений матеріал, пропоную здійснити **подорож – заняття**, користуючись книгою **«Веселі уроки безпеки»**.

Безпека життєдіяльності на вулиці

Ця книга вчить дітей правилам безпеки. За допомогою якої діти дізнаються багато корисного.

Мета: продовжувати нагадувати дітям про небезпечну поведінку взимку на вулиці, закріплювати основні правила, розвивати пам'ять і увагу.

Хід

Сюрпризний момент (заходить поштар і приносить книгу «Веселі уроки безпеки для слухняних хлопчиків й дівчат»).

Подорож по сторінкам «Ожеледиця»

Чому не можна ходити по тонкому льоду?

Ожеледиця – це тонкий шар льоду на поверхні землі, деревах. Не можна грати на льоду, кататися, переходити річку. Треба ходити на притрушених піском доріжках, щоб уникнути травм.

Сторінка друга «Зимові ігри» (діти по колу передають сніжку та кажуть, що небезпечно взимку). Вихователь пояснює дітям, що сніжки надворі треба кидати у ціль, а не в обличчя іншим. Р/гра «Хто далі кине», «Влуч у коло». Грати треба дружно та весело, не забуваючи про безпеку.

Сторінка третя «Зимовий одяг». Гра «Мікрофон» (діти беруть мікрофон і по черзі називають зимовий одяг). Вихователь пояснює дітям, що надворі не можна скидати шапку. Переохолодження організму, може стати причиною хвороб, таких як ангіна, запалення легенів і бронхіт. Треба одягатися відносно погоди, щоб не було кашлю та нежиті.

Сторінка четверта «Шкідливі бурульки».

Що таке бурулька? Чому не можна ходити під дахом і брати до рота?

Бурулька – загострена донизу льодинка, що утворилася під час стікання води. Тому під

час відлиги тримайся подалі від дахів будинків.

Фізхвилинка

Якщо хочеш бути здоровим – роби так (руки вгору).

Якщо хочеш бути здоровим – роби так (руки вниз).

Якщо хочеш бути здоровим – посміхнись і будь бадьорим.

Якщо хочеш бути здоровим – роби так (повороти вліво - вправо).

Якщо хочеш бути здоровим – дихай так (вдих через ніс, видих - рот).

Якщо хочеш бути здоровим – роби так (кроки на місці).

Гра «Небезпечні місця».

- Не залізай на дробину;

- Не ставай на люки. Люк – це отвір на підлозі, землі, а також це лядя, яка прикриває цей отвір;

- Не залізай високо на дерева;

- Не бери до рук невідомі пакети, іграшки та цукерки;

- Не влізай на горища, підвали;

- Не ламай дерева, не розводь багаття, не підходь до водоймищ без дорослих.

Кожна дитина повинна знати номери телефонів екстрених служб. А чи ви знаєте ці номери?

Гра «Назви номер»

101 – пожежна

102 – міліція

103 – швидка допомога

104 – газова служба

Підсумок заняття.

І саме головне: якщо у вас є якась проблема або трапилось лихо, треба звернутися до батьків або дорослих. Вони завжди прийдуть вам на допомогу. Довіряйте своїм батькам і будьте з ними відвертими!

Від маленького сірника — велике лихо

Ірина ЗУБРИЦЬКА, вчитель-дефектолог

Збереження життя та здоров'я дитини – це основне завдання дорослих. Тому у своїй освітній та корекційній роботі цьому питанню приділяємо значну увагу, використовуючи нетрадиційну методику навчання - технологію сендплей. Діти, граючись в казку, за допомогою піску, модулюють, обіграють екстремальну ситуацію, формують вміння передбачати наслідки своїх дій та навички користування телефоном для виклику пожежної служби.

Мета: закріпити та узагальнити знання дітей про дії в екстремальних ситуаціях, при виникненні пожежі, провести гру-драматизацію “Кицькин дім” за допомогою сендплею (ігри з піском), спонукати до свідомого використання телефонного зв'язку зі службою екстремальної допомоги. Виховувати відповідальність, дбайливе ставлення до чужого та власного здоров'я, охайність, бажання допомагати іншим. Розвивати логічне мислення, словниковий запас, пам'ять, увагу, дрібну моторику рук, удосконалювати зв'язне мовлення.

Хід заняття.

Діти заходять до групи у костюмах головних героїв казки «Кицькин дім».

Привітання

Посміхнулись сонечку!
 “Здрастуй, золоте!”
 Посміхнулись квіточці -
 Хай вона росте,
 Посміхнулись друзям,
 Радійте ви, щодня!
 Посміхнулись гостям
 Бажаємо, всім добра!

(Діти сідають на стільчики, розміщені півколом на килимку)

Гра-драматизація “Кицькин дім”

(На столі стоїть велика мушля з піском, а у центрі будинок Киці).

Вчитель-дефектолог розповідає казку, а діти виконують відповідні рухи руками по піску .

Жила собі Киця.

У неї було 2-є маленьких кошенят

(Виходять двоє дітей-кошенят).

Вони стрибали, по травиці качалися

(Качають кулачками по піску вперед-назад).

Від Киці ховалися

(У піску руки ховають).

Одного разу бешкетники взяли сірники

(Беруть сірники).

І що сталося? Пожежа!

(Діти разом вимовляють слово « пожежа», вчитель-дефектолог дзвонить у дзвінок і прикріплює на даху будинку язик полум'я).

Тілі-бім, тілі-бім

Загорівся Кицькин дім.

Киця вибігла, очі витріщила! *(Вибігає киця)*

Киця.

Няв, няв, няв, допоможіть!
Мій будинок потушіть!
Качур тут з відром біжить,
(Виходить качур)
Щоби кицькин дім тушити.
(Качур бере відро, імітує поливання будинку)
Поливає, поливає
З того краю, з цього краю.
Біжить півник — молодець,

(Виходить півник, махає крилами, а потім перехресними руками розрівнює пісок, торкаючись пальчиками)
Золотий гребінець!
Крильцями мерщій махає,
Вогонь далі відгортає.

А сусід Рябко почув
(Виходить собака).
Враз до Киці він прибув,
Став Кицюні помагати,
Лапками вогонь топтати
(Дитина то кулачками, то долоньками торкається піску, розгортаючи його).

Зрештою вогонь погас.
Стало весело всім враз.
Радісна Мурися дуже,
Адже має вірних друзів!
Стали дружно умиватись,
Лапками всі витиратись
(Діти піском “миють руки”, труть його між долоньками, уявляють, що витираються)

І Мурися поспішила,
Пиріжків всім наліпила.
(Вправа “пиріжки”).

Де ж Кицюня буде жити!
Треба дім скоріш зробити.
(Качечка, півник та собака з конструктору будують будинок).
Кошенята тут явилися,
Дуже плакали, просились:
«Сірників не будем брати,
Будем Киці помагати».
І парканчик всім на диво
Змайстрували, як красиво!
(Кошенята двома руками ліплять парканчик)

Стали дружно жити — поживати та добра наживати.

Вчитель-дефектолог.

Діти, бачите, яке лихо трапилося у Кицькиному будиночку.

Бесіда “Чому не можна гратися сірниками”

Вчитель-дефектолог.

Що буде коли сірники чиркають об коробку?
Чи можна дітям гратися сірниками? Чому?
Чим можна спробувати загасити пожежу до приїзду пожежних?

Діти.

Не ховайся ти в куток, клич на допомогу!

Як вогонь іще малий, то водичкою залий!
Або ковдрою накрій, щоб не міг горіти!

Вчитель-дефектолог.

А що, ще потрібно зробити?

Діти.

Викликати пожежних.

Вчитель-дефектолог.

Який номер потрібно набирати?

Інсценування “Екстремальної ситуації”

Розмова диспетчера та дитини при пожежі.

Дитина набирає номер 101.

Диспетчер.

Пожежна служба, що трапилося?

Дитина.

У мене вдома.....

Диспетчер.

Ваша адреса? Поверх?

Диспетчер.

Ваше прізвище та ім'я ?

Диспетчер.

Чекайте. Пожежна машина виїжджає.

Вчитель-дефектолог.

А зараз діти сядемо за столи і намалюємо піском на склі, коли потрібно набирати номер пожежної служби?

Відповіді дітей

Вчитель-дефектолог.

Тож намалюємо Кицькин будиночок, в якому спалахнула пожежа! І ще, діти, будьте уважні, внизу вашого малюночка потрібно правильно вибрати номер пожежної служби, покласти його біля будиночку, щоб було видно, який номер потрібно набирати.

Вчитель-дефектолог.

Молодці, діти, ви сьогодні гарно попрацювали. Всі добре впоралися з завданням. І пам'ятайте, від маленького сірника може статися велике лихо!

Сам удома

(конспект заняття з безпеки життєдіяльності)

Олена СТЕПАНЕНКО, вихователь

Життя та здоров'я дитини – це найдорожче багатство. Тому треба навчити дитину дотримуватись правил безпечної поведінки та захисних принципів, які обов'язково допоможуть їй у різних життєвих ситуаціях.

Мета: вчити дітей правилам поведінки вдома за відсутності батьків, знайомити дітей з предметами, які можуть бути небезпечними для малюка, закріпити знання про правила поведінки під час пожежі вдома, дати знання дітям, що ліки – це не тільки допомога, але це ще й отруйні речовини, продовжити вчити дітей негайно реагувати на надзвичайні ситуації, вкарбувати в пам'ять дітей телефони екстреної допомоги (101, 102, 103, 104).

Хід заняття:

Організаційний момент.

Діти пригадують добрих і злих героїв відомих казок.

Повідомлення теми заняття.

Вихователь:

- Сьогодні ми з вами поговоримо про правила поведінки вдома, коли ви залишаєтесь самі.

Бесіда за темою.

Розглядання і обговорення плаката «Якщо ти вдома сам».

Вихователь:

- Ми живемо з вами в реальному світі, де так само, як і в казках, є і добро, і зло. Ви добре знаєте про зло в казках: це і Баба-Яга, і сірий вовк, і хитра лисичка, що полюбляє поцупити півника. Так само ви добре знаєте про добро в реальному житті: у вас є любі тато й мама, бабуся і дідусь. Є у вас також і добрі друзі. Та, на жаль, не всі дорослі люди поведуться порядно і чесно. Тому інколи трапляються прикрі випадки, коли одна людина може скривдити іншу. Це може трапитися і з дітьми. Порядна доросла людина завжди захистить дитину від кривди. Але поряд із вами не завжди бувають тато і мама, знайомі чи друзі. Тому треба знати й дотримуватись деяких особливих правил, які допоможуть

вам захиститись від неприємностей з боку злих людей.

Давайте уважно подивимось на плакат «Якщо ти вдома сам».

Що не можна робити?

- Не можна підходити до входних дверей, відчиняти їх та ні з ким не розмовляти через двері.
- Не можна розмовляти із незнайомцями по телефону, тим більше не казати їм, що вдома нікого нема.
- Не можна казати незнайомим по телефону свою адресу.
- Обов'язково треба сповістити батьків про незнайомців, які дзвонили чи стукали у двері, або зателефонувати в міліцію за номером 102.

Гра «Добери риму»

«Вогонь малий водою ... (залий)»

«Щоб не виникло пожежі – з вогнем будьте ... (обережні)»

«Сірники та запальничка вогник мають ... (невеличкий)»

«Та якщо за ним не стежиш – може статися ... (пожежа)»

А ще давайте згадаємо прислів'я про пожежу:

«Сірниками грався – біди набрався»
 «З малої іскри – великий вогонь».
А щоб не сталося біди, пожежі вдома, запам'ятай:

- Не грайся сірниками!
- Не користуйся електроприладами без дозволу і нагляду дорослих!
- Якщо виникла пожежа, треба зателефонувати за № 101 в пожежну службу.

Фізхвилинка

Голка бігла вгору – вниз –
 (Діти бігають у розсип, намагаючись не натикатись одне на одного)

Гей, малече, бережись!

Крають ножиці тканину –

(Рухи руками вгору-вниз)

Закінчили біганину.

(Повертаються на свої місця)

Розгляд малюнків.

Вихователь:

- Подивіться уважно, що на них намальовано? (Голки, ножиці, ніж, цвяхи). Всі ці предмети небезпечні і користуватися ними потрібно дуже обережно. Недбала поведінка з ними може призвести до травмування. Давайте їх розмалюємо і добре запам'ятаємо.

Вірш «Фокус»

У блакиті ясне сонце
 Я ж сиджу, дивлюсь в віконце.
 Захворів – температура,
 Мама вийшла по мікстуру.
 Зранку був поважний лікар
 Прописав від грипу ліки.
 Зараз я їх всі ковтну,
 Ось так фокус мамі втну:
 Доки принесе мікстуру –
 Вже нема температури!
 Стій, малюк! Бо буде скрутно!
 Ліки разом – то отрута!
 Що потрібно – мама дасть,
 А самому брати – зась!

Вихователь:

- У вас вдома у кожного є аптечка з ліками, але їх без дозволу дорослих не можна брати. Якщо ви захворіли, треба зателефонувати за № 103 – швидка медична допомога.

Давайте зараз підіємо підсумок нашого заняття і запам'ятаємо правила безпечної поведінки вдома:

- Не грайся з сірниками і не підходь до газової плити.
- Не користуйся електроприладами без дозволу і нагляду дорослих.
- Пам'ятай – чужих додому не пускай.
- Біля віконечка не грайся, з балкону вниз не нахиляйся.
- Пам'ятай завжди, малюк, - гостре не бери до рук.
- Різні ліки дає лише мама і лікар.
- Запам'ятайте номери телефонів для виклику допомоги: 101, 102, 103, 104.

«Як їсть дитина, то тішиться вся родина» (продукти харчування)

Світлана ОБАДІНА, вихователь

Яких тільки продуктів немає на полицях наших магазинів. Але чи всяка їжа, яку ми споживаємо, є корисною? Найчастіше під яскравими упаковками та барвниками ховаються продукти, які шкодять здоров'ю людей, особливо наших дітей. Тому перед нами, педагогами та батьками, стоїть задача показати дітям які корисні продукти для їх організму, а які шкідливі. Щоб навчити дитину розібратися: що шкідливе, а що корисне, використовуємо ряд дидактичних та рухливих ігор, заняття, інсценівки, розваги, екскурсії на кухню, бесіди з кухарем та медичною сестрою. Під час таких форм роботи дітям надаються знання про харчування, як основний засіб підтримування здоров'я людини та її життя, про вітаміни, та їх вплив на розвиток організму дитини, про шкідливі для здоров'я людини продукти харчування.

Так, починаючи з дидактичних ігор «Що росте на городі?», «Посади город», «Чудо-дерево» діти знайомляться з овочами та фруктами, що вони не тільки смачні, а ще багаті на вітаміни, які необхідні нашому організму.

Потім за допомогою дидактичних ігор «Чарівний мішечок», «Впізнай за смаком», «Зваримо борщ та компот», інсценівки «Овочі» закріплюємо набуті знання про овочі та фрукти.

В бесіді з дітьми «Що смачненьке ви любляєте їсти?» можна розповісти про те, що не завжди те, що нам хочеться і те, що смачненьке – корисне для організму. Тут доречно разом із дітьми провести досліди з їх улюбленими продуктами. Наприклад: у досліді з солодкою водою (вихователь разом з дітьми через фільтр процежують напій) виявляється багато барвника, що є причиною різних хвороб людини. У досліді з чіпсами на серветці залишаються масляні плями – це жир, який погано впливає на систему травлення, що також є шкідливим для організму.

Також, ми продовжуємо розповідати дітям, як для росту дитячого організму, а саме для зубів, кісток, зору необхідно їсти молочні продукти, м'ясо, рибу, а також рослинну їжу, каші.

Маленькі діти – хлопчики і дівчата виявляють інтерес до кухні, тому варто ходити на екскурсії до кухні та слухати розповіді кухарів про те, що сьогодні в меню для дітей і які продукти для цього потрібні, а також про користь каш для дитячого організму.

А в групі можна провести дидактичну гру «Назви каші», де діти закріплюють назви круп, а також поглиблюють знання про професію кухаря.

Дуже корисними та повчальними для дітей є бесіди з медичною сестрою на тему «Отруйні гриби та рослини».

Коли вже діти мають достатній рівень знань про корисні та шкідливі продукти, проводимо підсумкові заняття, де діти можуть показати свої знання та навіть дати поради. Наприклад: Карлсону діти радять не їсти багато солодошів, бо від цього псуються зуби, та людина набирає зайву вагу, а також, за допомогою дидактичних ігор «Корисне – шкідливе», «Не помились» показують, що корисно для здоров'я, а що ні.

В грі «Корисне – шкідливе» необхідні для росту організму продукти діти закривають зеленими жетонами, а шкідливі – червоними. В грі «Не помились» діти повинні розкласти продукти по кошиках.

Незнайці діти радять не їсти чіпси, сухарики, та не пити солодкі напої, а краще пити природні соки, щойно віджаті з фруктів, або овочів та їсти фруктові або овочеві салати – це дуже смачно і корисно.

Працюючи з дітьми, ми повинні пам'ятати, що саме батьки закладають основи життєвої компетентності своєї дитини, допомагають своїм чадам опанувати складну науку життя. Навчити дитину змалечку берегти своє здоров'я — завдання батьків. Тому ми також проводимо з батьками ряд заходів, спрямованих на збереження здоров'я дітей це: консультації, бесіди на теми: «Рациональне харчування дошкільників», «Які продукти корисні для малят», «Домашня вечірня разом», «Які соки корисні для здоров'я дитини» тощо, пропонуємо художню літературу: «Малюк і Карлсон» А.Ліндгрен, «Рум'яні щокі» С.Капутікян, «Пригоди Вінні Пуха і П'яточка» А.Мілл, загадки про продукти харчування.

Дуже часто зтикаємося з тим, що батьки жаляться на поганий апетит дитини, тому пропонуємо декілька порад.

Поради для батьків

- Навчіться не помічати поганого апетиту дитини.
- Не реагуйте хворобливо на те, що дитина мало їсть і демонстративно відсуває тарілку.
- Не хоче їсти - спокійно і по-дружньому відпустіть її з-за столу, нехай терпить до вечері. Зрештою здоровий інстинкт перемаже, їсти все одно захоче.
- Не підгодовуйте дитину в проміжках навіть тоді, якщо вона попросить їсти.
- Лагідно поясніть, що їсти необхідно у відведений для цього час. Вечерю у такому разі зробіть дещо раніше.
- На апетит впливає зміна обстановки. Підіть на прогулянку й ви побачите, з яким апетитом після цього їстиме ваша дитина.
- Сміливо довіряйте здоровому інстинкту, закладеному самою природою.
- Давайте тільки ту кількість їжі, що з'їдає дитина із задоволенням. Здорова дитина здебільшого споживає стільки, скільки потрібно для її організму.
- Утримуйтеся від розмов про те, що «дитина мало або майже нічого не їсть», адже вони шкідливі.

- Своєчасно включайте в раціон дитини різноманітні, рекомендовані для її віку, страви та, проявляючи такт і наполегливість, привчайте їсти все, що корисне для неї.
- Дотримуйте режиму харчування.
- Пам'ятайте, що апетит частково залежить від сервірування столу, естетичного оформлення страв, уміння дитини користуватися ложкою, виделкою, володіння елементарними навичками культури споживання їжі.

Завдяки спільній роботі вихователів та батьків наша дитина буде здоровою та щасливою.

Обережно - вулиця!

Лідія ВАССЧКІНА, вихователь

Статистика дорожньо-транспортних пригод свідчить, що частіше за все жертвами аварійних ситуацій на дорогах стають діти. До таких невтішних наслідків призводить, як правило, незнання малюками основ правил дорожнього руху, а також часом байдуже ставлення дорослих до поведінки дітей на проїжджій частині. Саме тому одним із важливих завдань навчально-виховного процесу з дошкільнятами є цілеспрямована та послідовна робота щодо профілактики та попередження дитячого дорожньо-транспортного травматизму. Проводитися вона має, насамперед, в родині.

Ніхто і ніщо не замінить батьківського спілкування. Адже саме під час доброзичливої та дружньої розмови дитина засвоює основну частину знань. Правила дорожнього руху – не виняток.

Вже з 2-3 років необхідно під час прогулянок звертати увагу дитини на світлофор, на те, коли їдуть машини, коли йдуть пішоходи. Головне – намагатися не повчати малюка, а викликати його інтерес до подій.

Дитині вже можна пояснити, що машина велика і важка, а вона маленька, тому водій машини не завжди може побачити дитину. І тому малюк має бути особливо обережним і уважним на дорогах. Добре, якщо в сім'ї є водій. Ця людина може особливо цікаво розповісти і показати дитині, як "працюють" правила дорожнього руху на практиці.

У трирічному віці треба знайомити дітей зі словами: тротуар, шофер, автомашина, уточняти назви частин автомобіля: кабіна, колеса, двері, вікна тощо. Поступово у дітей накопичується певний досвід, збагачується словниковий запас,

виховуються навички просторового орієнтування. Поступово потрібно підводити малят до засвоєння правил дорожнього руху, спонукати їх активно користуватися словами, що означають напрямки та місцезнаходження предметів. Необхідно також розширювати уявлення дітей про вулицю, машини, перехід «зебру».

Слід активізувати вживання та розуміння дітьми понять «тут», «там», «вгорі», «внизу», «близько», «далеко» та ін. Переходячи з дитиною вулицю дорослі обов'язково повинні тримати її за руку, щоб дитина не злякалася машини, яка наближається. Слід пояснювати дітям, що не можна виходити самим, без дорослих, на проїжджу частину вулиці, а під час переходу навчати малят правильній реакції на сигнали світлофора, пояснювати їм, що йти треба повільно, не поспішаючи. Увага дітей носить вибірковий характер. Вона, як правило, концентрується не на предметах, що представляють небезпеку, а на тих, які на даний момент цікавлять її понад усе, та і час сприйняття звукового сигналу у дітей значно триваліший, ніж у дорослих.

У дитини коротший крок та менший сектор огляду на 15-20%, до того ж уповільнена реакція на небезпеку. Оцінка ж транспортних засобів, що рухаються, підвладна впливу контрастів. Чим більше розмір транспортного засобу, значніше його відмінність за кольором та звуком від навколишньої обстановки, тим швидше діти уявляють його рух. При наближенні великої вантажівки, навіть якщо вона рухається з невеликою швидкістю, дитина рідше ризикує перетинати проїжджу частину, однак недооцінює небезпеку невеликої легкової

машини, яка наближається на великій швидкості.

Тому вихід один – навчити малюків правил безпечної поведінки, підготувати їх до зустрічі з різними складними й небезпечними життєвими ситуаціями. Адже, ми повинні пам'ятати, що є дитячі книжки, дитяче кіно, дитячий одяг, дитячі іграшки, але немає та не може бути «дитячого дорожнього руху».

Щодня діти бігають, граються біля дороги і забувають, що дорога – це завжди небезпека. І дуже важливо, щоб дитина зрозуміла, що виконувати правила дорожнього руху потрібно завжди і всюди. Бо безпека – це не просто сума засвоєних знань, а вміння правильно поводитися в різних ситуаціях.

В нашому дошкільному закладі велику увагу приділяємо організації різних видів діяльності, спрямованих на набуття дітьми навичок поведінки на дорозі. Адже всі знання спрямовані на те, щоб діти вміли практично застосовувати в житті свої знання.

В групі раннього віку проводимо заняття:

«Транспорт возить пасажирів»

Мета заняття: формувати у дітей уявлення про види пасажирського транспорту, збагачувати словниковий запас.

«Хто керує транспортом»

Мета заняття: ознайомити дітей з професією водія, його діями, обов'язками, формувати уявлення малят про те, що існують правила дорожнього руху та про необхідність дотримання їх.

«Гарне наше рідне місто!»

Мета заняття: закріпити знання дітей про назву рідного міста, дати поняття про те, що в місті є вулиці, житлові будинки, формувати навички безпечної поведінки на вулиці.

«Транспорт»

Мета заняття: ознайомити дітей із різними видами транспортних засобів, їх назвами, призначенням, розвивати інтерес до навколишнього, мислення та увагу, правила поведінки на дорозі.

Заняття з аплікації «Світлофор» (на магнітах)

Мета заняття: вчити малят komponувати зображення з деталей, закріплювати знання основних кольорів, розвивати пам'ять, уважність.

Також проводимо сюжетно-рольові ігри: «До бабусі в село», «Подорож по місту».

В групі раннього віку ми читаємо дітям книжки та розглядаємо ілюстрації про правильне поведіння на вулиці.

Використовуємо дитячу літературу: «Весела вулиця», вірші О. Золочевської, О. Майбороди, «Це малятам треба знати», автор Т. Шевчук, «Абетка маленьких пішоходів».

На заняттях та в повсякденному житті діти розглядають наочність, яка для них дуже цікава та корисна.

Необхідно вчити дітей не тільки Правилам дорожнього руху, але і з самого раннього віку вчити їх спостерігати і орієнтуватися. Навчаючи дітей не забувайте показати їм ті порушення, які можна побачити на вулицях серед водіїв. Покажіть малюку порушників-пішоходів. І тим більше ніколи не порушуйте правила дорожнього руху самі. З точки зору маленької дитини, дорослі – зразок поведінки, а все, що вони роблять, - правильно.

Особистий приклад дотримання правил дорожнього руху допоможе сформувати стійку звичку не порушувати їх, довести до автоматизму правильні дії дитини при переході через дорогу. Не залишайтеся байдужими до поведінки на дорозі незнайомих, сторонніх дітей. Завважте: зроблене вами зауваження, вчасно протягнута рука допомоги попередить можливу біду.

А якщо дорослий, вирушаючи з дому, почує настанови уважності з уст дитини на свою адресу – значить, виховна робота не пропала даремно, і ваша дитина буде здоровою та неушкодженою!

Овочі та фрукти – корисні продукти

Раїса ГАРАН, вихователь

За змістом інформації, представленої у розділі програми «Дитина» - «Діти раннього віку», ґрунтовно розкривається зміст виховання та навчання дітей вказаного віку, що забезпечуватиме цілісний гармонійний розвиток дітей третього року життя з урахуванням фізичної, комунікативно-мовленнєвої, пізнавальної, сенсорної, художньо-естетичної, математичної та інших сфер розвитку. На початку даного розділу окреслено основні характеристики психофізичного розвитку дітей третього року життя, сформульовані основні завдання виховної роботи. В розділі «Організація життєдіяльності дітей» даються рекомендації щодо орієнтовного режиму дня дітей в осінньо-зимовий та весняно-літній періоди як у дитячому садку, так і вдома. Визначено показники, за якими можна встановити успішність роботи вихователів. У відповідності до державних стандартів підготовки вихователів у програмі «ДИТИНА» виокремлено розділ «Дитина у довкіллі», де для кожної вікової групи представлено доопрацьований зміст ознайомлення дітей з соціальним та предметним довкіллям, що становить змістову основу і компетентність мовленнєвого розвитку дітей (знання конкретних життєвих фактів, уявлення про навколишню дійсність стимулюють мовленнєву діяльність, збагачують мовлення) та виступає джерелом збагачення ігрової діяльності дошкільників. За тематичним принципом висвітлено пізнавальні показники (система знань про суспільство, практичні уміння діяти у предметному довкіллі).

Треба зазначити, що практика використання програми виховання і навчання «ДИТИНА» підтверджує її високу результативність та якість роботи з питань фізичного, естетичного, природничого, комунікативно-мовленнєвого, музичного та інших сфер розвитку дітей.

Навчати дитину змалечку берегти своє здоров'я – завдання батьків і педагогів. Але для того, щоб привчати дітей берегти здоров'я

- по-перше, треба надати їм уявлення, що таке овочі та фрукти;
- ознайомити дітей з видами овочів та фруктів (помідор, огірок, морква, буряк);
- вчити дітей визначати та називати назви овочів та фруктів, їх ознаки (колір: жовтий, зелений, червоний, бордовий; смак: солодкий, кислий).

Дітям краще все це зрозуміти та запам'ятати, коли на заняттях та в повсякденному житті ми використовуємо ігрову форму, дидактичні ігри, читаємо загадки, віршики, вигадуємо та інсценуємо казки, наприклад:

Дидактична гра «Чарівна торбинка».

Цю гру можна проводити як на занятті, так і в повсякденному житті.

Мета гри: вчити визначати та називати назви овочів та фруктів, їх ознаки.

Дидактична гра «Збери пазл».

Мета гри: з чотирьох частин потрібно скласти пазл з зображенням овоча чи фрукта та назвати їх.

Дидактична гра «Вгадай за смаком».

Мета гри: вчити дітей за смаком визначати, що це за овоч або фрукт та назвати смак (солодкий, кислий), назвати колір.

Гра з прищипками «Овочі» або «Фрукти».

Мета гри: називати овоч чи фрукт, його ознаки; розвивати дрібну моторику.

Інсценування казки «Овочі в полоні».

Мета: закріпити назви овочів, їх ознаки; надати уявлення дітям про корисність овочів для організму. Виховувати у дітей любов до навколишнього світу та бажання піклуватися про живу природу.

Бесіда на тему: «Обережно! Брудні овочі!» (Фрукти).

Мета: надати дітям уявлення про те, що овочі та фрукти треба мити, тому що на немитих продуктах багато мікробів, які потрапляють в організм; закріплювати назви овочів та фруктів, їх ознаки.

Розглядання сюжетних картинок на тему: «Обережно! Зіпсовані овочі!» (або фрукти).

Мета: надати уявлення дітям про те, що овочі чи фрукти бувають зіпсовані, коли вони довго зберігаються, що такі продукти їсти не можна; закріплювати назви овочів та фруктів, їх ознаки.

Також на заняттях та в повсякденному житті ми використовуємо віршики про овочі та фрукти:

ПРО МОРКВУ

Ми збираємо морквини —
Будуть взимку вітаміни,
Бо корисні до сніданку
Сік, салат і запіканка.

ПОМІДОР

Різнобарвний світлофор -
На городі помідор,
Як томат його всі знають
І за користь поважають.

БУРЯК

Виставляє бурячок
Червоненький свій бочок.
Борщик будемо варити,
Бурячок туди крошити.

ОГІРОЧКИ

Де ж поділись огірочки?
Їх нема - самі листочки!
Овоч врешті відшукали
І салат приготували.

Загадки:

Борщ із нього варить ненька,
В нього шкурочка тоненька,
Солодкуватий він на смак,
Фіолетовий (буряк).

Помаранчева і гарна,
У землі сиджу не марно:
Соковита, солоденька,
Вже я стала чималенька.
Собою пригощу дитину.
Хай корисну з'їсть (морквину).

Зелений чуб, червоний бік,
Смачний із нього чавлять сік.
Гадзині варять з ним борщі,
Росте в городі на куші (помідор).

Під ногами у саду
Стиглу ягідку знайду.
Треба низько нахилиться,
Щоб зірвати (полуницю).

Дні безпеки

Людмила ПЕРЕКАТОВА, вихователь

Зима – чарівниця: весела і радісна пора року. Чудові свята, відпустки, канікули...

У батьків є можливість проводити з дитиною більше часу, спілкуватися, ділитися з нею своїм досвідом.

Шановні батьки! Щоб не зіпсувати довгоочікуваний відпочинок, щоб не допустити травмування дитини під час вашої відпустки, закликаємо вас відповідально поставитися до наступних рекомендацій.

У холодну пору року тривалість перебування дітей на вулиці залежить від правильної організації дорослими їхньої діяльності, від створення батьками необхідних умов для фізичних вправ, веселих ігор та розваг. Сполучення рухів із впливом свіжого повітря є ефективним засобом загартування дітей. Щоб прогулянки були на користь і дитина не отримала переохолодження та обмороження, батькам треба подбати про одяг малюка. Зимовий одяг для дітей при t повітря від -3 до -8 градусів чотиришаровий: білизна, сукня для дівчат, светр, колготи, шпани, зимова куртка, чоботи, шапка. Якщо температура повітря від -9 до -14 градусів вид одягу п'ятишаровий: білизна, сукня для дівчат, светр, колготи, теплі шпани, зимова куртка, чоботи теплі, шапка зимова, рукавиці, шарф.

Батьки, гуляючи з дітьми, мають навчити дитину падати при необхідності на бік. Якщо дитина упаде, сніг та одяг захистять її від сильного удару.

Життя потребує від наших дітей вміння орієнтуватися і знаходити вихід з небезпечних ситуацій. Чим менше у дитини знань, тим більше небезпеки з боку

оточуючого середовища. Щоб вберегти дитину від біди, вивчить і пояснить їй про дотримання наступних правил:

- Переходьте дорогу на зелене світло світлофора;
- Не катайтесь на водоймище на ковзанах та санчатах по тонкому льоду або біля ополонки;
- Не ходіть близько біля стін будинків. З даху може впасти бурулька і ви одержите травму;
- Не беріть сніг та бурульки до рота, можна швидко захворіти;
- Граючи у сніжки, не кидайте їх в обличчя;
- Не спускайтесь із гірки на проїжджу частину дороги;
- Не катайтесь на санчатах, лижах проїжджою частиною дороги;
- Катаючись на ковзанах та санках, не чіпляйтеся за машину, яка їде;
- Не перебігайте вулицю в недозволених місцях;
- Ідучи слизькою дорогою, ставте ноги на повну ступню, щоб не посковзнутися.

Діти – допитливі та безстрашні, вони ще не здобули негативного життєвого досвіду. Саме тому ризик, що вони потраплять у небезпечну життєву ситуацію, дуже великий. І тому, кожна доросла людина повинна створювати безпечне середовище для дітей кожного дня в будь-яку пору року.

Важливі поради:

- Під час перебування на свіжому повітрі в літній день захищайте голову дитини панамою;
- Регулюйте перебування дитини під сонцем, щоб запобігти опікам шкіри;
- Користуйтеся спеціальними спреями та захисними кремами для захисту від ультрафіолетового опромінення;
- Дозуйте перебування дитини у воді, щоб організм не зазнав охолодження;
- Не залишайте дитину біля водойми без нагляду;
- Не дозволяйте дитині купатись та стрибати у воду в неперевіраних місцях;
- Для купання обирайте незасмічені місця з твердим дном, без водоростей та мулу;
- Не дозволяйте дитині запливати на глибину, яка перевищує зріст дитини, на гумовому матраці чи іграшці без супроводу дорослого;
- Забороняйте самостійно користуватись човном, плотом;
- Не допускайте надмірних пустощів у воді (не можна зненацька лякати, утримати одне одного під водою, жартома кликати на допомогу);
- Забороняйте ходити до лісу без супроводу дорослого;
- Під час перебування з дитиною в лісі не збирайте та не вживайте незнайомі ягоди, рослини та гриби;
- Не розводьте в лісі багаття під час посухи, а за необхідності містіть вогнище на відкритому місці; після використання ретельно залийте водою та засипте землею всі залишки;
- Обстежте місця установки намету з метою уникнення небажаної зустрічі із зміями, бджолами, мурахами, павучками;
- Для походу в ліс одяг дитини підбирайте таким чином, щоб оптимально захистити її від комах, кліщів та іншої небезпеки;
- Не засмічуйте навколишнє середовище та не залишайте після себе жодних слідів свого перебування.

Шановні батьки! Пам'ятайте, що ви навчаєте дитину на власному прикладі. Використовуйте будь – яку можливість виховувати у дітей почуття власної гідності і відповідальності за свою безпеку.

Розумна обережність – запорука безпеки

Тетяна СПВАК, вихователь

За статистикою, у нашій країні нещасні випадки призводять щодня до загибелі дітей! Біда трапляється, коли дітей залишають напризволяще, там, де на кожному кроці на них чатує небезпека.

Щоб зменшити трагічну статистику, навчити дітей поважно ставитись до свого життя та здоров'я, а також до оточуючих, у нашій групі традиційно проводиться навчально-виховна робота з безпеки життєдіяльності дітей. Пропоную вашій увазі казку-інсценівку, як одну із форм цієї роботи.

Дорогі батьки! Бережіть своїх дітей! Не залишайте їх без нагляду ні вдома, ні на вулиці. А якщо у вас і виникне необхідність відлучитися на короткий час, то зробіть усе необхідне, щоб діти були готові до перебування вдома самим. Проведіть коротку бесіду (згідно віку дитини) про безпечне перебування удома, прочитайте казку.

Казка – інсценівка «Вовк та семеро козенят»

Оповідач. Була собі на світі стара коза. Мала вона семеро маленьких козенят і любила їх так, як тільки може любити рідна мати. От якось надумала вона піти в ліс травички нарвати, діток нагодувати. Покликала їх усіх та й каже:

Коза. - Дігоньки мої любі, я йду в ліс, а ви тут добре замкніться, вовка в хату не пускайте, бо як улізе, то всіх вас із кісточками поїсть. Ви його зразу впізнаєте: у нього товстий голос і чорні лапи.

Козенята. - Матусю, йди, не бійся за нас, ми будемо стерегтися!

Оповідач. Мемекнула стара і пішла собі спокійно до лісу.

А незабаром хтось постукав у двері до козенят та й гукнув:

Вовк. - Гей, дітки, відчиніть, ваша матуся прийшла, вам гостинців принесла!

Оповідач. Але козенята почули товстий голос і здогадалися, що то вовк.

Козенята. - Не відчинимо, не відчинимо, - закричали вони, - ти не наша матуся! В неї голос тоненький та солодкий, а в тебе товстий. Ти вовцюга-злodyга!

Оповідач. Вовк тоді пішов до крамаря, купив велику грудку крейди, з'їв її, і голос у нього став тонкий. Він вернувся, постукав у двері й гукнув:

Вовк. - Відчиніть, дігоньки, ваша мати прийшла, вам гостинців принесла!

Оповідач. Але ж вовк поклав на підвіконня свої чорні лапи. Козенята як глянули, то й закричали:

Козенята. - Не відчинемо! У нашої матусі ноги біленькі, гарненькі, а в тебе чорні, вовцюга-злodyга!

Оповідач. Вовк тоді подався до пекаря та й каже:

Вовк. - Я поранив собі лапу, помаж її тістом.

Оповідач. А коли пекар помазав йому лапу тістом, він побіг до мельника й попросив:

Вовк. - Посип мені лапу борошном.

Оповідач. Мельник здогадався, що вовк хоче когось піддурити, і сказав: «Ні». Але вовк ревнув:

Вовк. - Як не посиплеш, то я тебе з'їм!

Оповідач. Злякався мельник і посипав йому лапу борошном.

І ось прийшов злодюга втретє до дверей, постукав та й каже:

Вовк. - Відчиніть, дітки, ваша матуся прийшла, гостинчиків з лісу принесла.

Козенята. - Покажи нам перше свої ноги, щоб ми знали, чи ти справді наша матуся.

Оповідач. Вовк поклав на вікно білу лапу, козенята повірили, що то справді прийшла матуся, та й відімкнули двері. Але то була не матуся, а вовк.

Козенятка перелякались та й ну ховатися!

Одне стрибнуло під стіл, друге під ліжко, третє в грубку, четверте в кухню, п'яте в шафу, шосте під умивальник, а сьоме сховалось у великому годиннику, що висів на стіні. Але вовк познаходив їх і недовго з ними панькався: роззявив пащуку та й поковтав усіх, одного по одному. Пощастило тільки найменшому, що сховалося в годиннику: його вовк не знайшов.

Напхавши своє голодне череву, вовк посунув надвір, на зелений моріжок, розлігся в холодочку під дубом та й заснув.

Незабаром прийшла стара коза з лісу.

Ох, що ж вона побачила! Хатні двері розчинені навстіж. Стіл, ослони, стільці поперекидані, від умивальника самі черепки на долівці, а ковдри та подушки постягано з ліжка. Шукала вона своїх діток, шукала, та ніде не знайшла. Почала кликати кожного на ім'я, та ніхто не обзивався. Нарешті, коли вона покликала найменшеньке, воно відгукнулось тоненьким голоском:

Козеня. - Матусю, я осьде, в годиннику.

Оповідач. Коза дістала його звідтіля, і тоді козенятко розповіло все, що сталося: як прийшов вовк і поїв його братиків та сестричок. Можете уявити, як плакала кізонька за своїми бідними дітками! Наплакалася вона, а тоді вийшла зажурена з хати, і найменше козенятко за нею.

Підходить вона до дуба, а там у холодочку лежить вовцюга-злодюга і хропе, аж листя вгорі шумить. І надумала коза перехитрити вовка. Розбудила його та й каже:

Коза. - А пішли, вовче, на галявину та позмагаємось. Хто з нас спритніший.

Оповідач. А на галявині був глибокий рівчак. Коза каже:

Коза. - Давай стрибати через рівчак. Хто далі стрибне, той і спритніший.

Оповідач. Погодився вовк. Та дуже важким він був, бо з'їв чимало козенят. Розігнався вовк та й упав у рівчак. Живіт у нього тріснув і звідти вискочили всі шестеро козенят живі і здорові.

Бесіда на тему: «Небезпека всюди нас чатує»

Любов КУЗЬМИНСЬКА, вихователь

Щодня діти граються та займаються вдома. А чи всі місця у квартирі безпечні для ігор? Чи в усі ігри можна гратися вдома? Що робити, якщо дитина залишилася вдома сама? До кого можна звернутися по допомогу, якщо трапилася біда? Саме такі запитання виникають у дівчаток та хлопчиків.

Пропоную запросити в гості до малят веселого Домовика, який допоможе їм уникнути можливої небезпеки, яка чатує на них вдома. І разом з ним діти навчатися вибирати безпечні іграшки та безпечні місця для гри. А також якими побутовими приладами можна користуватися малюкам, а якими - тільки дорослим, як впливає порядок на безпеку в побуті.

Мета: ознайомити малят з небезпеками, які можуть підстерігати їх удома; формувати вміння і навички, які допоможуть уникнути небезпечних ситуацій вдома за відсутності дорослих; виховувати у дітей обережність, уміння діяти розсудливо в різних життєвих ситуаціях.

Приходить Домовик:

Я веселий Домовик,
До порядку в хаті звик.
Все я про безпеку знаю,
Малюкам допомагаю.

Домовик:

Добрий день, діти! Ви уявляєте, що вдома вас можуть підстерігати небезпеки! Як ви думаєте, а що ж небезпечного може бути в домі?

(Відповіді дітей)

Домовик:

Ось небезпека перша: гострі, колючі та ріжучі предмети. Якщо ви хоч раз порізали руку ножом, то ви знаєте, чим вони небезпечні. Згадайте і назвіть приладдя для шиття, вишивання та в'язання. (Ножиці,

в'язальні гачки і спиці, гудзики, кнопки і шпильки). Де у вас вдома зберігаються ці речі?

(Відповіді дітей)

Домовик:

Правильно. Зазвичай вони лежать в спеціальній коробочці для шиття або скриньці.

Домовик:

Є таке правило: всі гострі, колючі та ріжучі предмети обов'язково треба класти на свої місця.

1 правило: «Порядок в будинку не тільки для краси, а й для безпеки».

Домовик:

В кожному будинку є ліки та побутова хімія. А хто знає, що таке побутова хімія?

(Відповіді дітей)

Домовик:

Запам'ятайте, малята, це пральні порошки, засоби для миття посуду, засоби від тарганів та багато іншого. Діти, звичайно, не таргани, але отрута від тарганів діє і на людей. Тому ні в якому разі не відкривайте жодних упаковок з побутовою хімією.

Давайте назвемо

2 правило: «Хімікати - це отрута».

Домовик:

А ось ліки ви напевно знаєте, чому не можна брати?

(Відповіді дітей)

Домовик:

Якщо ви випадково знайдете таблетку, її в жодному разі не можна класти до рота. Навіть якщо вона дуже схожа на маленьку цукерочку. Як ви думаєте чому?

(Відповіді дітей)

Домовик:

Так, тому що ліки отруйні. Доза отруйної речовини в таблетці дуже маленька. Дорослій людині вона допоможе впоратися з хворобою. А для маленької дитини таблетка може виявитися небезпечною. Адже дитина набагато менше дорослого і за зростом, і за вагою. Ви малята запам'ятайте, що не можна брати в рот таблетки, якщо вони навіть схожі на цукерки.

Є такі шафки або скриньки з ліками. Їх називають домашніми аптечками. Ніколи не відкривайте туди дверцята. Це може погано закінчитися!

3 правило: «Ліки – це не цукерки».

Домовик:

Я дуже радий, що ви все зрозуміли, а мені вже час йти. До скорої зустрічі!

Прогулянка

Тамара ГАВРИЛОВА, вихователь

Здоров'я дитини - динамічний процес пристосування організму до мінливих умов навколишнього середовища. Кількість рухів, які виробляє дитина протягом усього неспання, сприяє розвитку всіх систем організму. Недолік рухової активності негативно позначається на здоров'ї дитини. Тому дітям протягом дня необхідна рухова діяльність.

Перебування дитини дошкільного віку на свіжому повітрі доцільне та необхідне за будь-якої погоди. Винятком є лише дуже морозна погода (нижче -15°C) та жарка (вище $+35^{\circ}\text{C}$). При дуже холодній погоді перебування дитини надворі слід скоротити, а в спекотну погоду прогулянку слід перенести на ранковий час, коли не так жарко.

Усі діти люблять зимові розваги. Прогулянки взимку завжди приносять малюкам дуже багато радості. Вони ще з осені чекають першого снігу, коли можна зліпити сніговика, пограти в сніжки і звичайно ж покататися на санчатах.

На жаль зимовий час має і свої мінуси – застуда, удари, переохолодження, обмороження. Як же застерегти малюка від неприємностей на прогулянці взимку? У цьому нам допоможуть дуже прості і всім знайомі правила безпеки для дітей взимку. Нагадаємо їх сьогодні ще раз. Сильний пронизливий вітер і низька температура – це основні фактори ризику для дитини.

Тому малюк повинен знати:

- Одягати рукавички, шапку, застібати всі гудзики потрібно ще до виходу на вулицю, оскільки холодне повітря може проникнути під одягу;
- Періодично заходити в будинок, щоб зігрітися і зняти вологий одяг;
- Не можна залишатися на вулиці коли заметіль або дуже сильний мороз і вітер;
- Не можна гризти бурульки та їсти сніг. Оскільки сніг дуже брудний в ньому можуть бути токсичні речовини. Та й можна запросто простудитися;
- Не можна прикладати язичок до металу;
- Потрібно ходити посередині тротуару, подалі від дахів будинків. Адже з даху будинку може впасти велика брила снігу разом з бурульками;
- Коли на тротуарі суцільний лід, ходити потрібно маленькими кроками, наступаючи при цьому на всю підошву;
- Не можна стоячи кататися на санках, а на лижах і ковзанах кататися потрібно тільки в спеціально відведених місцях;
- Якщо на гірці багато дітей, не можна штовхатися й битися. А якщо гірка розташована поруч з дорогою, або поруч багато дерев або паркан, то для гри краще підшукати інше місце;

- Сніжки ліпити невеликі, кидати їх не дуже сильно, а кидати в обличчя взагалі заборонено.

Батькам же потрібно подбати:

- Одягти яскравий верхній одяг для дитини, яку легко помітити на відстані;
- Вибрати для малюка відповідний час для прогулянки, адже взимку темніє дуже швидко. І доводиться повертатися додому тоді, коли на вулиці горять ліхтарі. Слідкуйте за станом снігу, не дозволяйте дітям будувати печери і тунелі зі снігу, який може обвалитися;
- Простежте, щоб дитина не грала біля дороги і в зоні роботи снігоприбиральної машини;
- Якщо у вас не дуже високий будинок, регулярно очищайте дах від снігу і бурульок, і не дозволяйте дитині самій зривати бурульки з даху.

Це основні правила безпеки для дітей взимку. І виконувати їх зовсім не складно. Швидко спливає час, ще кілька днів — і літо! Цей період у дошкільників уже традиційно називається «оздоровчим», адже він дає змогу створити найбільш сприятливі умови для удосконалення рухових навичок дітей, розвитку їхніх фізичних якостей, підвищення витривалості, формування високої опірності організму різним захворюванням.

Організація прогулянок улітку

Ефективним засобом оздоровлення та фізичного виховання дітей є прогулянки, які організовуємо на ігрових майданчиках, обладнаних для кожної вікової групи. Активна діяльність на прогулянці (ігри, фізкультурні комплекси, спортивні розваги, спостереження, трудова діяльність тощо) загартовує дітей, розвиває їхні рухи, формує фізичні якості, підвищує життєвий тонус і сприяє всебічному розвитку. Тому в літній період варто забезпечити максимальну тривалість щоденного перебування дітей на свіжому повітрі. Прогулянку здійснюємо за будь-якої погоди за виключенням тих випадків, коли склалися небезпечні умови для її проведення. Літня прогулянка особливо важлива, тому що зі зменшенням навчального навантаження діти мають більше часу для самостійної діяльності. З'являється можливість пограти в улюблені ігри, використовуючи обладнання майданчиків, виносні іграшки та посібники, проявити свою ініціативу та творчі здібності.

Улітку в спекотні дні краще організовувати ігри в затінений зоні, де сонячні промені розсіяні. Діти обов'язково мають бути в головних уборах.

Безпечна прогулянка

Особливу увагу слід звернути на взуття: у ньому має бути зручно бігати, стрибати, лазити тощо.

На прогулянці потрібно строго дотримуватися питного режиму, особливо в спекотні дні. Адже підвищена рухова активність та висока температура повітря сприяють зневодненню організму.

Дуже важливо в літній період удосконалити рухові навички дошкільників, зміцнити здоров'я. Незамінними в розв'язанні цього завдання є рухливі ігри та спортивні вправи.

Виконання дітьми різноманітних рухів у поєднанні з ігровими діями покращує їхній емоційний стан, ефективно впливає на діяльність серцево-судинної, дихальної та інших систем організму, збуджує апетит і сприяє міцному сну.

Рухливі ігри та спортивні вправи посідають значне місце в оптимізації рухової активності дітей, рівень якої та фізіологічна потреба організму в рухах визначаються віком дитини, індивідуальними особливостями центральної нервової системи та станом здоров'я. А правильне використання протягом дня ігор різного ступеня рухливості забезпечує оптимальний руховий режим для кожного вихованця.

Під час проведення рухливих ігор важливо:

- забезпечити позитивні емоції,
- розкрити потенціальні можливості кожної дитини,
- створити умови для розвитку морально-вольових якостей,

- стимулювати розвиток фізичних якостей.

Забезпечення особистої безпеки дітей дошкільного віку під час прогулянки.

- Не підбирай із землі жодних предметів, вони можуть бути небезпечними;
- не запалюй петарди;
- для розваг обирай місця, де знаходиться багато людей та дітей, і де тебе добре будуть бачити рідні;
- не грайся біля будівництва, в кущах, коморах, підвалах, горищі тощо;
- не грайся в м'яча та не катайся поблизу дороги;
- не вихваляйся своїми новими або дорогими іграшками, щоб не викликати заздрощі та спокуси відняти або викрасти їх у тебе;
- не розводь багаття у дворі, на подвір'ї без нагляду дорослих;
- намагайся уникати конфліктів та не затівай ніяких сварок;
- не ставай на каналізаційний люк – він може перевернутися і тяжко травмувати.

Що одягнути дошкільнику, який іде на прогулянку?

Дитину змалку треба привчати до самостійності, зокрема до того, щоб вона піклувалась про взуття та одяг, який найкраще відповідає тій чи іншій погоді.

Вимоги до вбрання дитини дошкільного віку, яке доцільно вдягати на прогулянку, досить прості: одяг має бути зручним, відповідного розміру, не сковувати рухів дитини, але добре запобігати її переохолодженню та спітнінню.

Збираючись на прогулянку, краще під низ одягати речі з натуральних гігроскопічних тканин, таких як льон, бавовна, вовна. Нижня білизна має бути виключно натуральною. Верхній одяг (куртка, пальто тощо) може бути з синтетичних або змішаних волокон. Взуття, у якому дитина йде гуляти, має бути по нозі малюку, легким та зручним, не тісним і не широким. Не слід купувати дитині взуття «на виріст»: це може призвести до деформації стопи малюка.

Дошкільнятам рекомендовано носити взуття із цупким задником та невеличким каблучком, що забезпечить профілактику їх плоскостопості.

Для зимових прогулянок добре мати теплі чобітки. У сиру погоду можна взувати гумові чобітки, але обов'язково із вовняними шкарпетками. Якщо погода суха, гумове взуття дитині носити не слід.

Після повернення з прогулянки потрібно обов'язково просушувати устілки. Тепле взуття має очищатися від снігу й також добре просушуватись.

Слід попіклуватись про те, щоб одяг для прогулянки забезпечував дитині достатню свободу руху. Тому краще та корисніше віддати перевагу легкій, але теплій куртці або комбінезону.

Не рекомендовано зав'язувати дитині рот шарфом – у такому випадку малюку доведеться дихати не тільки холодним, але й вологим повітрям, що шкідливо для організму.

Сучасні психологи вважають, що дорослі мають зважати на смак та бажання дитини: таким чином малюки швидше навчаються долати труднощі самообслуговування, оволодіють умінням застібати ґудзики та «блискавки», зав'язувати шнурки тощо. Ігнорування прохань малюка щодо його вбрання може призвести до розвитку впертості, вередливості, або навпаки, невпевненості в собі та зайвої сором'язливості дитини.

Розвага для дітей середнього дошкільного віку
«Як звірята зайця рятували – від хвороб лікували»

Марина ПАВЛОВА, вихователь

Мета: формувати розуміння необхідності берегти своє здоров'я; виховувати дбайливе ставлення до свого організму; формувати і розширювати знання дітей про лікування хвороби під наглядом лікаря.

Хід заняття

(Грає спокійна музика)

Вихователь:

«Доброго ранку» - мовлю за звичаєм,
«Доброго ранку» - кожному зичу я
«Доброго дня», вам, люди бажаю
Вечором добрим стрічних вігаю,
І усміхаються у відповідь люди:
Добрі слова для кожного любі.

Вистава

Дійові особи: зайчик, білка, лисичка, сорока.

Вихователь – автор

Декорації: ліс, хатинка зайчика

Автор: У зеленому лісочку
На високому горбочку
Жив веселий зайчик
На ймення Побігачик.
Прудкий був і хвалькуватий,
Всього нового любитель,
Все поспробувати він має,
Знає й те, чого немає.
Раптом сталася пригода:
Розповім вам при нагоді,
Ця нагода тут ось в нас,
Хай почує кожен з вас.

Зайчик: Я, друзі, Побігачик,
Веселий прудкий зайчик,
По лісі я гуляю

Автор:
Зайчик:

Раптом заєць:
Ой – ой – ой!
Ой, болить живіт у мене,
Певне, з'їв я щось зелене.
Це кислиць утім провина,
Ох, для зайця це новина!
Краще випити таблетку?
З'їсти, може, ще й котлетку?
Що робити? Як же бути?
Щоб хворобу цю забути?
Буду друзів я гукати,
Будуть мене лікувати!
Білко! Лиско! Гей, прийдіть!
Мені всі допоможіть!
Зайця виручіть з біди!

Білка:

У лікарню ти піди,
Там тобі промиють шлунок,
Із трави зготують трунок.

Лисиця: Виміряй температуру,
Треба випити мікстуру,
На дієті посиди –
І не будеш вже хворіти.
Автор: Прилетіла тут сорока,
Глянула на зайця боком.

Сорока: Скре-ке-ке, скре-ке-ке,
Де ви бачили таке,
Щоб лікуватися самому?
Не кажи таке й нікому,
Бо наробиш собі лиха!
Автор: Заєць мовив до них стиха:
Заєць: У лікарню я звернувся,
Всім кажу і не хвалюся,
Щоб не трапилось лихого,
Щоб не трапилось злого,
Фрукти, якщо ще не стиглі,
Достигають хай на гіллі.
Сорока: Сам удома не лікуйся,
У лікарню, не лілуйся,
Ти звернись і розкажи,
Що болить, ти покажи.
Лисиця: Сам таблеток не приймай,
Бо зашкодить, й пам'ятай:
Можуть бути вони гарненькі,

Та на смак аж солоденькі.

Заєць: Я все, друзі, зрозумів:
І від чого захворів,
І як треба лікуватись –
Слід до лікаря звертатись.
Самолікування – шкода
Для здоров'я й для народу.
Щоб усі це добре знали,
Назавжди запам'ятали.

Висновок

- Чому захворів зайчик?
- Хто допоміг зайчику подолати хворобу?

Гра «Чарівна квітка здоров'я»

Діти передають по колу квітку, на пелюстках якої намальовані різні ситуації «Хлопчик їсть бурульку», «Дівчинка їсть брудними руками», «Хлопчик зриває неспілі яблука», «Діти відкривають ліки без дорослих», «На руках багато мікробів, які викликають отруєння шлунку».

Підсумок

Вивчення прислів'я:

«Бережи здоров'я поки молодий»
«Бережи одяг знову, а здоров'я завжди».

Бінарне заняття в логопедичній групі «Правила дорожнього руху»

Оксана ДОЦЕНКО, вчитель-логопед
Ганна САЛІЙ, вихователь

Мета: систематизувати знання вихованців про правила безпечної поведінки на вулицях та дорогах; повторити правила дорожнього руху; розширити знання дорожньої абетки; пояснити, як уникнути прикрих випадків на дорогах; вчити дітей розрізняти дорожні знаки (попереджувальні, заборонні, наказові, інформаційно-вказівні), призначені для водіїв і пішоходів; вчити співвідносити мовленнєву форму опису дорожніх знаків з їх графічним зображенням, розвивати зорове сприйняття, спостережливість, вміння оцінювати чужі і свої дії; виховувати дисциплінованість пішохода, відповідальність за власні вчинки.

Матеріал до заняття: макет «Правила дорожнього руху», дорожні знаки, пазли «Безпека на дорозі».

Хід заняття.

Організаційний момент. Відгадування загадок.

*Йде через села і міста,
а з місця не зрушить. (Дорога)*

*Швидко мчить, бо поспішає,
Пасажирів підбирає.
І хвилинка у хвилинку
Їх доставить на зупинку. (Автобус)*

*Є у мого татка
На колесах хатка.
Возить хатка невеличка
Нас на дачу і до річки. (Машина)*

*Всім перехожим я моргаю,
Щоб пильно глянули на мене.
Очей же я аж троє маю:
Червоне, жовте і зелене! (Світлофор)*

1. Повідомлення теми заняття.

Діти, сьогодні у нас дуже важливе заняття і пов'язане воно зі словами: дорога, транспорт, світлофор, дорожні знаки. Як ви вважаєте про що ми будемо говорити? (Про правила дорожнього руху)

2. Бесіда за темою. Розглядання макета «Правила дорожнього руху».

Подивіться уважно який гарний в нас макет, він допоможе ознайомитися з правилами безпечної поведінки на дорозі, познайомить з дорожніми знаками.

Подивіться, які тут великі будинки, скільки машин їде по дорозі. Ми з вами повинні знати, як вести себе на вулиці, щоб з нами не сталося лихо.

Як ви думаєте, для чого призначена вулиця? На які частини ділиться? Як називають людей, що йдуть по вулиці? Як пішохід повинен йти по вулиці? Де люди можуть переходити проїжджу частину? Як дізнатися, де перехід? Для чого потрібні «зебра» і «острівця безпеки»? (Відповіді дітей)

3. Гра «Розмісти вірно кольори світлофора»

Діти, послухайте уважно загадку.

Не загадка - а морока.

Не дракончик він, не джин,

Має він три світлих ока,

Але дивиться одним.

Два завжди відпочивають,

А одне ніяк не спить.

Кольори всі різні мають,

Кожне полум'ям горить

То червоне, то зелене

Жовте сонечком блищить.

Ось підходьте всі до мене -

Відгадайте вмить.

Транспорт в місті регулює

Всім своїм права диктує. Що це?

- Правильно, світлофор. Він сьогодні до нас завітав.

Я світлофор!

Познайомимось, діти?

Я вас навчу по дорозі ходити.

Маю три ока, ними моргаю:

По черзі вмикаю і вимикаю.

Як переходити вулицю,

На розі зупинись

І перш за все уважно

На мене подивись.

Я шлях вкажу надійний,

Де небезпек нема,

Трикольорове око

Я маю недарма.

Нехай воно і жмуриться,

Ніколи я не сплю,

З малими дітьми в хованки

Я гратись не люблю.

В роботі я суворий

І стриманий завжди,

Тролейбуси, машини

Біжать туди й сюди.

Дивлюсь червоним оком –

Велю спинитись я,

Одне мені потрібно –

Це витримка твоя.

А блисне жовте око –

Іти не поспішай,

Бо жовтий – не зелений:

Потрапиш під трамвай.

Увага і зелений

Привітно замигтів.

Він колір найдобріший.

Щасливої путі!

- Давайте ще раз повторимо, що означають кольори світлофора і викладемо їх у відповідному порядку. (Діти в відповідному порядку накладають заздалегідь вирізані кружечки з відповідним кольором.)

4. Фізхвилинка. Гра "Світлофор" (із використанням кольорових карток)
"Червоний" – тиша, "жовтий" – тупотять ногами, "зелений" – крокують.

5. Знайомство з дорожніми знаками.

ДОРОЖНІ ЗНАКИ

*Руху правила єдині,
Їх повинні поважати,
Знати їх усі повинні —
І дорослі, і малята.
Добрий друг наш — знак дорожній
Ставиться не так собі,
Як подружиться з ним кожен,
Допоможе він тобі.
Щоб не трапалося всяке,
Шанувати треба знаки.
На дорозі небезпечно,
Тож обачним бути доречно.
Руху правила єдині,
Знати їх усі повинні.
Шануватимуть їх люди —
Скрізь тоді порядок буде!*

- Отже місто розмовляє з транспортом і пішоходами за допомогою дорожніх знаків.
*Усі знаки особливі,
На шляху не менш важливі.
Їх на групи розділяють,
Вони різну силу мають.*

Знаки поділяються на групи:

1. Знаки **попереджувачі**, попереджують подорожніх про небезпеку. Намальовані вони чорною фарбою на білому.
2. **Заборонні** знаки схожі на червоне око світлофора.
3. Погляньмо на знаки, зображені на блакитному колі. Це знаки **наказові**, вказують напрямок руху.
4. Понад усе люблять водії та пішоходи **інформаційно – вказівні** знаки. Лагідні ці знаки, турботливі, не наказують, не забороняють, а тільки допомагають.

6. Гра «Відшукай знак за словами».

Зараз ви уважно послухаєте віршики-загадки і спробуєте відшукати той знак, про який йде мова.

1. *Переходити нам слід
Тільки там, де перехід
І доріжку пішохідну,
Наче зебру, добре видно.*
2. *Ось велике перехрестя
Ген за ним – до школи вхід.
Пам'ятай: для пішоходів
Тут підземний перехід.*
3. *Зачарований красою:
Через річку – чудо-міст!
Зупинились – мчить поїзд –
Залізничний переїзд.*
4. *Щоб безпечною була
Дорога до школи,
Щоб не трапалося біди
Із дітьми ніколи,
Перед школою завжди
Має знак висіти.
Попереджує він всіх:
«Обережно! Діти!»*

7. Підсумок заняття. Уточнення правил пішохода.

- Молодці, ви дуже добре сьогодні попрацювали. Давайте ще раз пригадаємо правила безпечної поведінки на дорозі.
- *До вас звертаюсь. Послухайте всі! Завжди пам'ятайте правила ці Вони не складні, ти їх пам'ятай, Весь час будь уважним, про життя своє дбай!*

1. *Йди тротуаром, не штовхайся,
І краю правого тримайся!*
  2. *Дорогу перейти нам слід,
Де пішохідний перехід.*
  3. *По "зебрі" йди, це вкрай важливо,
На перехрестях - особливо!
Навкіс ніколи не ходи,
Щоб не накликати біди.*
  4. *На світлофор дивись: ні кроку!
Як не горить зелене "око".*
  5. *Без світлофора перехід –
Поглянути наліво слід,
Направо також, безперечно!
Спішити дуже небезпечно!*
  6. *Машина близько чи трамвай –
Нехай проїдуть, зачекай.*
- Хай усі часу не гають,
Добре правила вивчають,
Ще й дотримуються строго.
Не страшна тоді дорога!

Додатковий матеріал за темою

ЗАГАДКИ

* * *

Різні скельця є у мене:
Червоне, жовте і зелене.
Можу ними я сказати:
«Йти», «Стояти», «Зачекати».
(Світлофор)

* * *

Тротуаром йдуть малята,
Жваві хлопчики й дівчата.
Не кричать і не пустують –
Дуже ввічливо крокують.
Симпатичні всі на вроду
Наші дітки - ...

(Пішоходи)

* * *

Ми побачили з тобою,
Як одною лиш рукою,
Тільки жезла він підняв —
Вантажівку вмить спиняв.
Що ж це за силач такий?
Це, малята, ...

(Постовий)

* * *

Я правдиво вам скажу,
Всім це місце я вкажу.
Друзі, слово честі, -
Де схрестилися дороги,
Рух порядок має строгий –
Там і ..

(Перехрестя)

* * *

Що за коник полосатий
На дорозі коло хати?
«Зебра», кажуть, уляглась –
Звідкіля вона взялась?
«Зебра» в нас на переході –
Та чи є така в природі?
(Пішохідна розмітка «Зебра»)

* * *

На дорозі звір лежить:
Весь у смужку, ніби спить.
У степу він народився,
А у місті нам згодився.
Цього звіра звати «зебра»,
В нього є смугасті ребра.
Знає кожний пішохід –
Це безпечний ...
(Перехід)

День народження у Зайченятка

Вікторія ПАВЛЮК, вихователь

Дошкільники – маленькі дослідники, чомусики, вони ще не здобули негативного життєвого досвіду. Саме тому ризик, що вони потраплять у небезпечну ситуацію дуже великий. Відомо, що часто повторюванні заборони на дітей не діють. Ми, дорослі (батьки, педагоги) маємо шукати інші шляхи до дитячої свідомості, щоб спонукати їх замислюватися над власними вчинками, формувати свідоме розуміння наслідків необачної поведінки, як особистої, так і оточуючих.

В роботі з дітьми молодшого дошкільного віку на заняттях з ОБЖД використовую такі форми роботи: ігри, інсценівки, настільний театр, ляльковий театр тощо.

До вашої уваги конспект заняття до розділу: «Небезпечні предмети в руках дитини».

Тема: « День народження у Зайченятка»

Мета: продовжувати знайомити дітей з предметами, що не входять до переліку дитячих іграшок; дати поняття, що речовини побутової хімії допомагають вирішувати багато проблем при цільовому використанні, але вони можуть бути отрутою в інших випадках; розвивати обачність, обережність.

Хід заняття

Діти сидять на стільчиках. Навпроти іграшковий святковий стіл. На столі іграшковий посуд, ваза для квітів.

Вихователь: Діти, ви любите свята? Як?(відповіді дітей)

А свій День народження ви чекаєте? Ви до нього готуетесь? Як? (розповіді дітей). А зараз послухаємо віршик про хлопчика,

який дуже чекав гостей на свій день народження.

ЧЕКАЮ ГОСТЕЙ

Я прибрав нашу квартиру:
втер пил, підлогу помив
і на білу сорочку
величезний бант почепив.

Чекаю друзів на день народження,
повз дзеркала ходжу
і дивлюся на відбиття,
із захопленням дивлюся!

В хаті пахне чимось смачним.
Чому? - поки великий секрет!
Чекаю гостей - і не дочекаюся я:
нікого поки що нема!

Справа навіть не в подарунках,
не при чому подарунки тут.
Просто буде дуже шкода,
якщо гості не прийдуть!

Вихователь: Сьогодні День Народження у нашого Зайченятка. Він дуже чекав до себе гостей, як і хлопчик, і приготував святковий стіл.

Подивіться що ви бачите на ньому?
(Посуд)

А для чого потрібен цей посуд?
(Пити чай, їсти солодощі, насипати цукерки)

Діти як ми повинні поводитися за столом? (бути охайними, не бруднитися, не чіпати чайник, не брати ніж, щоб нарізати торт).

Ви дуже обережні діти і знаєте правила поведінки за столом, тому Зайченятко запрошує вас на свій день народження.

Стук у двері, з'являються лялькові песик та кошеня з сумкою, з пакунками та букетом квітів.

Вихователь: Ой, хто б це міг бути? До нас завітали гості, доброго ранку друзі, сідайте за святковий стіл. Ви принесли подарунки, давайте подивимося. (На стіл виставляються всі хімікати: миючі засоби, парфуми, порошок та розставляються поміж тарілок).

Вихователь: Якись дивні подарунки? Пральний порошок, парфуми, якась рідина? Не дуже це схоже на подарунки для Зайчика і все це недоречно ставити на святковий стіл. А для чого потрібні ці речовини і де вони повинні знаходитися? (за допомогою вихователя діти дають короткі відповіді)

Вихователь: Давайте все це приберемо в сумку.

Котик: Але все це наші подарунки (прибираючи, нахилиється та просипає порошок та починає чихати). Вибачайте, я зараз все приберу!

Вихователь: Котику – котику, ти зіпсував нам усі солодощі цим порошком, тепер все доведеться викинути на смітник.

Котик: Ні, я все виправлю (бере парфуми і бризкає скрізь).

Вихователь: Що ж ти наробив? Тепер все тхне парфумами. Навіть хліба не можна з'їсти. З'їж шматочок.

Котик: Ні, не можу, неприємно.

Вихователь: Ось бачиш! Все повинно стояти на своїх місцях. Без дорослих нічого брати не можна.

Вихователь розповідає дітям для чого потрібна побутова хімія.

Вихователь: Зараз ми тут приберемо і будемо вігати наше Зайченя. Всі хімічні речовини збираються в сумку.

Не слід нам, вихователям, забувати і про роботу з батьками в цьому напрямку. Систематично проводити консультації, бесіди, виготовляти пам'ятки. Треба щоб і батьки завжди пам'ятали про небезпеку при використанні хімічних речовин вдома. Бо немає в світі найважливішого за життя та здоров'я як себе так і дитини.

Тематичне заняття для дітей 1 класу:
«Пам'ятати має кожний – жартувати з вогнем неможна!»

Алла СЕМЕНИСТА, музичний керівник

ВИХОВНІ ЗАДАЧІ: показати роль вогню в житті людини – як позитивну, так і негативну, спонукати до творчості.

ОБЛАДНАННЯ: малюнки дітей на тему: «Вогонь – друг, вогонь – ворог», хатинка, вогнегасник, червона тканина.

ХІД ЗАНЯТТЯ.

СЛАЙД-ШОУ «Вогонь друг, чи вогонь ворог?»

Ведуча: У далеку історичну епоху людина підкорила вогонь. Навчилася керувати ним. Стародавні люди поклонялися вогню як незрозумілому і грізному божеству, «загадковому братові» Сонця. Про це написано безліч легенд і казок. Ось чому вогонь свято оберігався. У вогнище заборонялося кидати відходи, оскільки це могло «образити» вогонь. Його не можна було розгрібати гострим предметом, щоб «не поранити» духа вогню. З часом вогонь став займати найважливіше місце в житті людини. За його допомогою люди навчилися готувати їжу, обігріватися, захищатися від хижих звірів. Людина примусила вогонь плавити руду, щоб одержувати метал. Вогонь приводить у рух теплоходи, літаки, ракети.

Поряд з найширшим застосуванням вогню у промисловості, техніці, побуті вогонь нерідко використовується і як символ: Вічний вогонь біля могили невідомого солдата, вогонь, запалений від променів сонця в далекій Олімпії несуть у факельній естафеті бігуни, велосипедисти, гребці, яхтсмени, шануючи благородні традиції Олімпійських ігор.

З кожним роком життя наших людей стає кращим. Кожна сім'я прагне створити у себе вдома затишок і порядок, придбати нові речі, меблі, оздоблення. Але раптом, через незначну помилку, неухважність, необачність у будинку виникає пожежа, і все, що набувалося десятиліттями і створювалося великою працею, може загинути протягом кількох хвилин.

Чому вогонь, який нам завжди вірно служить, іноді стає ворогом, призводить до великого нещастя? Це трапляється тому, що

деякі люди не вміють користуватися вогнем. Не дотримуються обережності у поведінці з ним.

Чому відбуваються пожежі? Серед різноманітних причин виникнення пожеж перше місце займає недбале поводження з вогнем.

Чи може вогонь бути нашим другом?

Діти: Може!

Ведуча: Чи може вогонь бути нашим грізним ворогом?

Діти: Ще і як може.

Виходять діти.

Дитина: Знають всі – без вогню людині
Не прожити ні єдиної днини!
При вогні все довкола нам видно,
Гріє він нас і взимку і влітку.

Дитина: Подивіться-но друзі, навкруг:
Нам вогонь – найнадійніший друг.
Та коли обережність забудем,
Він стає тоді ворогом людям.

Дитина: Хоч вогонь нам друг – дивись,
Краще ти побережись!

Коли будеш пустувати – недалеко від біди,
Від вогню добра не жди!

Дитина: Він такий лихий буває,
Що нічого не минає.

Спопелити може школу, поле, виспіле і дім,
І усе в дворі твоїм.

Дим підніме, як завісу,
і метнеться аж до лісу.

Дитина: Буйне полум'я пожежі
І людей не пощадить!
Пам'ятайте це завжди!

Дитина: Правила пожежні бездоганно знайте!

Правила пожежні ніде не порушайте!

Дитина: Вогонь – не забавка!

Навчить назавжди!

Щоб не було вам такої біди!

Дитина: Пам'ятать всім дітям варто –

Із вогнем погані жарти!

Ведуча: Вогонь буває дуже небезпечним,
але тільки коли люди виявляють безпечність
під час користування вогнем. Зараз я
пропоную вам відгадати загадки.

Ведуча: Жар з-під заслінки упав,

В хаті вогонь запалав.

Не дивись, не чекай,

А водою **ЗАЛИВАЙ!**

Як побачиш – малюки

Узялись за сірники,

Як ти маєш їх спиняти?

Сірники у них **ЗАБРАТИ!**

Розігрілась праска. Дуже,

Що робити будеш, друже?

За гаряче не хапай,

Із розетки **ВИМИКАЙ!**

Як побачиш – десь горить,

Мушиш ти в ту саму мить

До пожежників дзвонити,

Про пожежу **СПОВІСТИТИ!**

Вивчить правила пожежні.

Будьте завжди обережні.

Знає хай дитина кожна:

Жартувать з вогнем **НЕ МОЖНА!**

Виходить 2 дитини

Дитина: Вогонь наш друг, тепло дарує.
Та з ним не грайтесь ні на мить,

Бо коли злість у нім лютує

Він знищить все, усе згорить!

Дитина: Вивчить правила пожежні,

Будьте завжди обережні,

Пам'ятати має кожний –

Жартувать з вогнем не можна!

Ведуча: А щоб не трапилось біди –
пожежі, усі люди – і дорослі, і діти – повинні
постійно дотримуватися вимог
протипожежної безпеки. Цікаво, а що ми
можемо зробити для попередження пожежі?

Придумала! Ми зараз розповімо вам
казку на протипожежну тематику у кращих
народних традиціях.

Звучить музика

Ведуча: Хату дід побудував,

В ній щасливо проживав,

Але трапилась біда.

І будинок запалав.

(палає вогонь – 4 дітей

тримають червону тканину, майорять нею).

Ведуча: Із будинку дід біжить,

Захопив пожежний щит,

Взяв відро, багор, лопату,

Почав полум'я гасить.

Вибігає дід, пробує загасити вогнище.

Ведуча Але полум'я горіло
І тікати не хотіло.
Почав бабку дід гукати,
Щоб ішла допомагати.
Вибігає баба, гасить пожежу.

Ведуча Гасить дід і бабка гасить,
А вогонь усе горить.
Почали онучку звати,
І ряднину їй дали,
Вибігає внучка, гасить пожежу.

Ведуча Але полум'я палає
І не думає тікати.
Почали тоді всі разом
Жучка-песика гукати.
Вибігає песик, гасить пожежу.

Ведуча Тут прибігла кішка Мурка
Їм допомагати,
Лить водичку, пісок сипать,
Полум'я збивати.
Вибігає кішка, гасить пожежу.

Ведуча Та пожеже не вщухає,
Що робить – ніхто не знає.
Полум'я ніяк не згасне,
Бо забули вогнегасник.
*Вибігає мишка
вогнегасником, гасить пожежу.*

Ведуча Вогнегасником отим
Погасила мишка дім.
Все тому, що Мишка
вміла ним користуватися,
Злу пожежу погасила, змінила ситуацію.
*Вогонь прибирається, всі
герої виходять до Мишки, дякують їй.*

Ведуча Щоб в кожний дім прийшло
благополуччя
І щоб не сталося біди,
Ми скажемо наше дружне «Ні!»
Усім пожежам на землі!

Вогонь друг, чи ворог?

АРТЕМІВСЬКЕ ПЕДАГОГІЧНЕ УЧИЛИЩЕ ОГОЛОШУЄ НАБІР СТУДЕНТІВ

На відділення: «Дошкільна освіта», «Музичне мистецтво» та «Фізичне виховання»
за такими спеціальностями

ДЕННЕ ВІДДІЛЕННЯ

База 9 класів

Спеціальність	Вступні іспити	Ким ви будете працювати
Дошкільна освіта	Українська мова (диктант) Біологія (усно)	Вихователь дітей дошкільного віку з правом проведення занять: - іноземної мови; - фізичного виховання; - музичного виховання; - хореографічного колективу; - образотворчої діяльності.
Музичне мистецтво	Українська мова(диктант) Спеціальний інструмент, сольфеджіо.	Вчитель музики, музичний керівник в дитячому садку
Фізичне виховання	Українська мова (диктант) Фізичні випробування	Вчитель фізкультури в школі.
База 11 класів		
Дошкільна освіта	Українська мова і література Біологія або Історія України (тестування)	Вихователь дітей дошкільного віку
ЗАОЧНЕ ВІДДІЛЕННЯ		
База 11 класів		
Дошкільна освіта	Українська мова і література Біологія або Історія України (тестування)	Вихователь дітей дошкільного віку

До заяви вступник додає:

Денне відділення:

- документ про загальну середню освіту в оригіналі;
- сертифікат УЦОЯО (для 11 кл.);
- медичну довідку за формою 0-86-У;
- додаток до медичної довідки про щеплення;
- 6 фото розміром 3x4;
- 2 копії ідентифікаційного номеру;
- свідоцтво про народження(копія) або паспорт (копія)
- копії документів, що дають право на пільги;
- папка для файлів, 10 файлів.

Заочне відділення:

- документ про загальну середню освіту в оригіналі
- сертифікат УЦОЯО;
- медичну довідку за формою 0-86-У;
- додаток до медичної довідки про щеплення;
- 2 фото розміром 3x4;
- 2 копії ідентифікаційного номеру;
- паспорт;
- копію трудової книжки (для осіб, які мають стаж роботи);
- папка для файлів, 10 файлів.2 конверти

Наша адреса 84500, Донецька область, м. Артемівськ, вул. Благовіщенська, 43
Телефон для довідок: (06274) 2-34-72, 2-07-76